

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

VNITROPODNIKOVÉ SMĚRNICE OBCHODNÍCH KORPORACÍ

INTERNAL ACCOUNTING DIRECTIVES FOR CORPORATIONS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Valérie Vašátková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Jan Pěta, Ph.D.

BRNO 2022

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav financí
Studentka: **Valérie Vašátková**
Vedoucí práce: **Ing. Jan Pěta, Ph.D.**
Akademický rok: 2021/22
Studijní program: Účetnictví a daně

Garant studijního programu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Vnitropodnikové směrnice obchodních korporací

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce z okruhu vnitropodnikových směrnic se zaměřením na potřeby konkrétní obchodní korporace

Analýza vnitřních směrnic vybrané obchodní korporace, identifikace problémů v obchodní korporaci

Návrh řešení zjištěných problémů a jejich včlenění do vnitropodnikových směrnic obchodní korporace

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem práce je identifikovat a analyzovat nedostatky ve vnitropodnikových směrnicích konkrétní obchodní korporace a na základě analýzy navrhnout nové vnitropodnikové směrnice, eventuálně úpravy stávajících.

Základní literární prameny:

CHALUPA, R. a kol. Abeceda účetnictví pro podnikatele 2021. 18. vyd. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-316-5.

KOVALÍKOVÁ, H. Vnitřní směrnice pro podnikatele. 15. vyd. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-323-3.

LOUŠA, F. Vnitropodnikové směrnice v účetnictví. 7. vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-271-0797-1.

RYNEŠ, P. Podvojný účetnictví a účetní závěrka. 21. vyd. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-303-5.

SKÁLOVÁ, J. Podvojný účetnictví 2021. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3107-5.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2021/22

V Brně dne 28.2.2022

L. S.

---

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
garant

---

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na vnitropodnikové směrnice společnosti s ručením omezeným. První část je zaměřena na teoretická východiska vnitropodnikových směrnic a vymezení dlouhodobého majetku. Druhá část obsahuje základní informace o společnosti a analýzu, jejíž výsledek autorka brala jako hlavní kritérium pro vytvoření vnitropodnikové směrnice. Poslední část je věnována návrhu vnitropodnikové směrnice, která je zaměřena na dlouhodobý majetek ve společnosti.

Abstract

The bachelor thesis is focused on the internal guidelines of a limited liability company. The first part focuses on the theoretical basis of internal guidelines and the definition of fixed assets. The second part contains basic information about the company and analysis, the result of which the author took as the main criterion for the creation of internal guideline. The last part is devoted to the draft internal company directive, which is focused on fixed assets in the company.

Klíčová slova

vnitropodnikové směrnice, náležitosti směrnice, dlouhodobý majetek, inventarizace, odpisování, účtování dlouhodobého majetku

Key words

internal directives, directive requirements, fixed assets, inventoryng, depreciation, accounting of long-term assents

Bibliografická citace

VAŠÁTKOVÁ, Valérie. *Vnitropodnikové směrnice obchodních korporací* [online]. Brno, 2022 [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/143251>.
Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí.
Vedoucí práce Jan Pěta.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 9. 5. 2022

.....

podpis autora

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat svému vedoucímu práce panu Ing. Janu Pětovi, Ph.D., za jeho věnovaný čas, jeho vstřícnost a cenné rady. Dále bych ráda poděkovala paní manažerce, která mi věnovala čas a společnost za poskytnutí informací a materiálů. Poděkování míří i k mojí milované rodině a přáteli, kteří byli mojí velkou oporou po celou dobu mého studia.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE PRÁCE, POSTUPY A METODY ZPRACOVÁNÍ	11
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	13
1.1 Vnitropodnikové směrnice	13
1.1.1 Tvorba vnitropodnikových směrnic	14
1.1.2 Zásady tvorby směrnic	15
1.1.3 Rozdělení vnitropodnikových směrnic.....	15
1.2 Dlouhodobý majetek	17
1.2.1 Dlouhodobý nehmotný majetek	18
1.2.2 Dlouhodobý hmotný majetek	20
1.2.3 Dlouhodobý finanční majetek	23
1.3 Způsoby pořízení dlouhodobého majetku	25
1.4 Modernizace a rekonstrukce dlouhodobého majetku.....	27
1.5 Zálohy na dlouhodobý majetek	28
1.6 Způsoby ocenění dlouhodobého majetku.....	30
1.7 Účetní a daňové odpisy	32
1.7.1 Účetní odpisy.....	33
1.7.2 Daňové odpisy.....	37
1.8 Vyřazení dlouhodobého majetku	41
1.9 Evidence a inventarizace dlouhodobého majetku	44
2 ANALYTICKÁ ČÁST PRÁCE	47
2.1 Základní informace o společnosti	47
2.1.1 Kategorizace účetní jednotky	47
2.1.2 Organizační struktura	48
2.1.3 Systém zpracování účetnictví.....	49
2.2 Analýza současného stavu.....	49

2.2.1	Vertikální analýza aktiv a pasiv	51
2.2.2	Horizontální analýza dlouhodobého majetku	53
2.3	Zhodnocení současného stavu směrnic	53
3	VLASTNÍ NÁVRH ŘEŠENÍ.....	54
	ZÁVĚR.....	75
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	76
	SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ	78
	SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK.....	79
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ	81

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na vnitropodnikové směrnice, které by měly být nástrojem vnitřního řízení každé účetní jednotky. Vnitropodnikové směrnice neboli interní směrnice udávají vnitřní metodické pokyny a postupy, jak postupovat v jednotlivých situacích, které uvnitř společnosti nastanou. Jejich správné vytvoření předchází neúspěšnosti při fungování společnosti.

Účetní jednotka má povinnost vést zákonem stanovené směrnice, které ukládá zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Kromě povinných směrnic zákon dovoluje také tvorbu vlastních směrnic pro potřeby účtování. Jedná se o nepovinné vnitropodnikové směrnice.

Autorka této bakalářské práce se zaměřila na tvorbu vnitropodnikové směrnice zaměřené na dlouhodobý majetek společnosti, která si nepřeje být v této práci jmenována. Jelikož vedoucí bakalářské práce anonymizaci schválil, bude dále společnost vystupovat pod fiktivním názvem. Společnost se pohybuje v oblasti povrchové úpravy, přesněji se jedná o práškové lakování, které je moderní technologií povrchové úpravy a musí splňovat přísná kritéria pro ochranu životního prostředí.

První část práce je zaměřena na teoretická východiska ze dvou oblastí. První je tvorba, rozdělení a vymezení základních pojmů vnitropodnikových směrnic a druhou oblastí je rozdělení a manipulace s dlouhodobým majetkem.

Druhá část práce je analytickou částí, kde se autorka zabývá základním představením společnosti a vstupní finanční analýzou pro vytvoření vnitropodnikové směrnice. V této části práce, bylo také zjištěno, že největší část aktiv společnosti tvoří dlouhodobý majetek a vnitropodniková směrnice týkající se právě dlouhodobého majetku ve společnosti neexistuje.

V poslední části práce je vycházeno ze zjištění v předposlední kapitole, společnost vnitropodnikovou směrnicí o dlouhodobém majetku nemá. Obsahem této části je proto návrh vnitropodnikové směrnice, která se zabývá dlouhodobým majetkem. Autorka pro tvorbu návrhu čerpala z teoretické části práce a návrh směrnice je vytvořen tak, aby byl použit do praxe a společností využíván.

CÍLE PRÁCE, POSTUPY A METODY ZPRACOVÁNÍ

Hlavním cílem bakalářské práce je vytvoření vnitropodnikové směrnice týkající se dlouhodobého majetku. Vnitropodniková směrnice je vytvořena pro společnost, která má sídlo v Moravskoslezském kraji. Předmětem činnosti společnosti je povrchová úprava prvků a slitin z hliníku i ocelových a pozinkovaných výrobků. Jedná se o práškové lakování, které je moderní technologií povrchové úpravy. Vnitropodniková směrnice musí být vyhotovena tak, aby byla v souladu s legislativou a zároveň mohla být společností využita v praxi.

Dílčím cílem je vymezení a vytyčení základních pojmů, které se týkají vnitropodnikových směrnic a dlouhodobého majetku, a podporují tak hlavní cíl. Důležitým dílčím cílem je i analýza a zhodnocení současného stavu směrnice ve společnosti.

Postupy a metody zpracování práce

Teoretická část práce se týká vnitropodnikových směrnic – jejich rozdělení, tvorby a povinností vyplývajících z legislativy. Dále se zabývá dlouhodobým majetkem, u kterého se zaměřuje na jeho teoretickou problematiku, evidenci a inventarizaci, odpisy a vyřazení. Teoretická část práce byla vytvořena dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dále prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb., k podvojnému účetnictví a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Dalším zdrojem byla odborná literatura zaměřena právě na dlouhodobý majetek a vnitropodnikové směrnice. Tuto relevantní literaturu autorka prostudovala a následně použila metodu literární rešerše, díky které došla k souhrnu teoretických východisek k danému tématu.

Analytická část se skládá ze základních informací a analýzy společnosti. Je zde aplikovaná metoda analýzy, při které je zkoumaný objekt rozebrán na jednotlivé části, které jsou později dále zkoumány. Tento rozbor slouží k podrobnějšímu poznání jednotlivých vlastností, vztahů a faktů, což usnadní poznat celek. Informace pro vytvoření analýzy byly čerpány z materiálů poskytnutých danou společností a výročních zpráv společnosti. Pro analýzu společnosti byla použita finanční analýza, která měla za cíl zjistit, které položky tvoří aktiva a pasiva společnosti a pomocí této analýzy zhodnotit finanční situaci společnosti. Finanční analýza je vytvořena na základě účetních výkazů – rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Skládá se z vertikální a horizontální analýzy. První je vertikální analýza, kterou bylo zjištěno, která položka tvoří nejvyšší podíl v % z celkových aktiv a horizontální analýza na zjištění navázala a rozšířila

jej o zjištění, kdy nastala nejvyšší hodnota absolutní změny položky v čase. Tyto analýzy byly hlavním důvodem, tvorby vnitropodnikové směrnice zaměřené na dlouhodobý majetek. Dále analytická část obsahuje zhodnocení současných vnitropodnikových směrnic společnosti.

Praktická část práce obsahuje návrhové řešení, které bylo vytvořeno pomocí syntézy z předchozích částí. Jedná se o sjednocení jednotlivých poznatků, které byly získány analytickými metodami v jeden celek. Na základě předchozích částí je tedy vytvořená vnitropodniková směrnice zaměřená na dlouhodobý majetek. Tento návrh směrnice byl sestavován a vytvořen tak, aby jej společnost mohla aplikovat a odpovídala požadavkům společnosti (Lorenc, 2013).

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

V této části bakalářské práce jsou definovány základní pojmy z oblasti zaměřené na teorii vnitropodnikových směrnic a dlouhodobého majetku. V první části se bude jednat o vymezení pojmů týkajících se vnitropodnikových směrnic včetně příslušných náležitostí. Druhá část se zabývá popisem dlouhodobého majetku, přesněji jeho rozdělením na jednotlivé složky, způsoby pořízení a ocenění, účetními a daňovými odpisy, dále evidencí a inventarizací majetku a následným vyřazení dlouhodobého majetku.

1.1 Vnitropodnikové směrnice

Vnitropodnikové směrnice se dají charakterizovat jako stanovení pravidel a předpisů k zpracování účetnictví, a to včetně organizace, podmínek, určitých povinností, dále pravomocí a odpovědností v určité pracovní činnosti (Kovalíková, 2021).

Jejich hlavním smyslem je zajištění jednotného metodického postupu při sledování skutečnosti a následném zachycení hospodářských operací v různých vnitřních útvarech dané účetní jednotky, a to ve stejném čase. V účetní jednotce jako celku je totiž jednotný postup při řešení stejných operací potřebný, a to pro správné posuzování a hodnocení daných skutečností. Vnitřní směrnice by jinak řečeno, měly by být součástí podnikové kultury a stát se aktivně využívaným nástrojem, který usnadní orientaci při kontrole účetnictví. Ať už zaměstnancům dané účetní jednotky či pracovníkům finančního úřadu (Kovalíková, 2021).

Účetní jednotka by měla vytvářet vnitropodnikové směrnice ve chvíli svého založení, a poté směrnice aktualizovat. Pravidelné aktualizace vnitropodnikových směrnic vychází ze zákonem stanovených novel právních předpisů a rovněž ze změn vnitřních podmínek společnosti (Hakalová, 2012).

Pokud vytvoříme vnitropodnikové směrnice už na samém začátku kvalitně, stávají se poté nepostradatelným nástrojem řízení při vnějších či vnitřních kontrolních činnostech. Kvalitní zpracování vnitřních předpisů je o to důležitější, čím je účetní jednotka větší a její účetnictví komplikovanější (Hauzarová, 2018).

Podcenění tvorby vnitropodnikových pravidel, předchází ta skutečnost, že neexistují jasně dané a závazné postupy pro jejich tvorbu (Hauzarová, 2018).

1.1.1 Tvorba vnitropodnikových směrnic

Při tvorbě vnitropodnikových směrnic by účetní jednotka měla vycházet především ze svých potřeb a minimálně z těchto předpisů:

Tabulka 1: Legislativa pro tvorbu vnitropodnikových směrnic

PŘEDPIS ČÍSLO	NÁZEV PRÁVNÍHO PŘEDPISU
563/1991 Sb.	Zákon o účetnictví
586/1992 Sb.	Zákon o daních z příjmů
593/1992 Sb.	Zákon o rezervách pro zajištění základu daně z příjmů
338/1992 Sb.	Zákon o dani z nemovitých věcí
16/1993 Sb.	Zákon o dani silniční
353/2003 Sb.	Zákon o spotřebních daních
235/2004 Sb.	Zákon o dani z přidané hodnoty
280/2009 Sb.	Daňový řád
262/2006 Sb.	Zákoník práce
499/2004 Sb.	Zákon o archivnictví a spisové službě o změně některých zákonů
89/2012 Sb.	Občanský zákoník
90/2012 Sb.	Zákon obchodních korporací (obch. společnostech a družstvech)
112/2016 Sb.	zákon o evidenci tržeb
500/2002 Sb.	Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví
	České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Jednotlivých právních předpisů)

Zajímavostí je, že „*prováděcí vyhláška žádnou vnitropodnikovou směrnicí nenařizuje*“ (Louša, 2018).

OSOBY, PODÍLEJÍCÍ SE NA TVORBĚ SMĚRNIC

Kovalíková (2021) zastává názor, že záležitost tvorby směrnic by neměla být pouze na účetních dané účetní jednotky. Účetní sice vytvoří základ, ale na tvorbě by se měli podílet i další odborníci (daňový poradce, hlavní ekonom, šéf výzkumného oddělení dokonce i samotný majitel firmy), případně i auditor. A společně směrnicí dokončit se stanovením osoby, která bude odpovědná za následné zpracování vnitropodnikové směrnice. Upozorňuje také

na skutečnost, že určité vnitřní směrnice by měla mít tvořeny i fyzická osoba – podnikatel, a to za předpokladu, že je účetní jednotkou.

1.1.2 Zásady tvorby směrnic

Z předešlých informací si lze uvědomit, že vytvoření směrnic, je poměrně náročná práce. V první řadě bychom si měli uvědomit, že směrnice je nástroj, který by měl usnadňovat práci všem zainteresovaným (Hauzarová, 2018).

S touto souvislostí je nutné dodržovat tyto základní zásady:

- vnitřní směrnice by měla **být přehledná, logická a stručná**
- text **srozumitelný a jednoznačný**
- **vymezit postup** – nutno uspořádat tak, aby se problematiky, které jsou stejné shrnuly do jedné společné směrnice a zamezilo se opakování
- **zajišťovat soulad s právními předpisy** – při tvorbě vycházet z platného znění předpisů a neustále aktualizace (určit odpovědnou osobu pro tvorbu a aktualizaci)
- **názvosloví** je sjednocené bez zastaralých pojmů (respektování novel právních předpisů) (Hauzarová, 2018)

Dále by pak vnitřní směrnice měla obsahovat (vedle vlastního textu) minimálně tyto údaje:

• název účetní jednotky	• vypracoval a kontroloval
• název dokumentu (vč. značky)	• schválil
• název směrnice	• rozdělovník:
• datum vydání	tzn. seznám pracovníku, kteří
• datum účinnosti	směrnici obdrží
	(Sotona, 2009)

1.1.3 Rozdělení vnitropodnikových směrnic

Vnitropodnikové směrnice jsou rozděleny na směrnice požadované dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen „ZoÚ“), případně Českým účetním standardem (dále „ČÚS“), které účetní jednotka na základě uložení povinnosti některým z právních předpisů musí vydat, a na doporučené směrnice. Ty nejsou upraveny žádným právním předpisem a je čistě na rozhodnutí účetní jednotky, jestli doporučené vnitropodnikové směrnice budou vytvořeny nebo ne (Louša, 2018).

Dále pan Louša (2018) rozděluje směrnice do 4 kategorií. Těmi jsou:

- Vnitropodnikové směrnice, jejichž zpracování je uloženo ZoÚ
- Vnitropodnikové směrnice vyžadované jinými než účetními předpisy
- Vnitropodnikové směrnice dle prováděcí vyhlášky a ČÚS
- Doporučené vnitropodnikové směrnice

Povinné vnitropodnikové směrnice

Jedná se o směrnice v souladu s legislativou – jinak řečeno pro účetní jednotku povinné. Jimi jsou:

- účtový rozvrh,
- odpisový plán,
- podpisové záznamy,
- stanovení druhu zásob materiálu účtovaného při pořízení přímo do spotřeby,
- rozpouštění nákladů spojených s pořízením zásob, eventuálně oceňování odchylek,
- postupy s dlouhodobým majetkem (hmotným a nehmotným),
- oceňování majetku a závazků,
- oceňování majetku a závazků v cizí měně,
- používání cizích měn, stanovení kurzu,
- kurzové rozdíly,
- časové rozlišení nákladů a výnosů,
- cestovní náhrady,
- konsolidační pravidla (Kovalíková, 2021).

Doporučené vnitropodnikové směrnice

Jak Louša (2018) říká: „krom vnitropodnikových směrnic, jejichž vydání je z pohledu právních úprav povinné, se poté vytvoření dalších vybraných směrnic doporučuje“.

- metodické instrukce pro provádění a zabezpečování účetnictví,
- opravné položky,
- oceňování cenných papírů,
- odložená daň,
- okamžik uskutečnění účetního případu,
- směnky,
- soubor pohledávek,
- pohledávky po lhůtě splatnosti,
- zásoby,
- pokladna,
- ceniny a banka,
- náklady a výnosy (Louša, 2018).

1.2 Dlouhodobý majetek

Pod pojmem dlouhodobý majetek (zkráceně DM) si lze představit majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok, za tuto dobu se postupně opotřebovává. To se ve většině případů vyjadřuje formou odpisů. Jedná se o odpisy účetní a daňové. Během jeho užívání může docházet k technickému zhodnocení – tzn. přestavba, rekonstrukce, jeho modernizace apod. Pokud se tak stane, lze hovořit o zvýšení hodnoty tohoto majetku o částku tohoto zhodnocení. Poté dochází také ke zvýšení odpisů.

Dlouhodobý majetek se dělí na dlouhodobý nehmotný majetek, dlouhodobý hmotný majetek a dlouhodobý finanční majetek. Řadí se do účtové třídy 0. V rozvaze stojí na straně aktiv a jeho hodnota se snižuje formou oprávek, k tomu dochází v průběhu jeho životnosti. Pojem oprávky vyjadřuje kumulované odpisy (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

1.2.1 Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je upraven ZoÚ, prováděcí vyhláškou č. 500/2002 Sb. k podvojnému účetnictví pro podnikatele a ČÚS – 013. Tento majetek, jak už je uvedeno, má dobu použitelnosti delší než jeden rok, jeho hodnota převyšuje hranici stanovenou účetní jednotkou a v účtové osnově je zařazen v účtové skupině 01 (Portál POHODA CZ, 2020).

Pokud je hodnota nižší než stanovená hranice pro zařazení do dlouhodobého nehmotného majetku, kterou si stanovila účetní jednotka, jedná se o drobný nehmotný majetek, který je také majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, ale při pořízení se účtuje rovnou do nákladů a vede se jeho evidence (Portál POHODA CZ, 2020).

Pod pojem dlouhodobý nehmotný majetek je zahrnuto:

Tabulka 2: Položky zahrnuté do dlouhodobého nehmotného majetku (01)

012	nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
013	software
014	ostatní ocenitelná práva
015	goodwill
016	povolenky na emise
017	preferenční limity
019	ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Vzorového účtového rozvrhu pro podnikatele)

012 – Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje

Jedná se jen o takové výsledky, které byly buď nabyty od jiných osob nebo byly vytvořeny vlastní činností. Pokud byly vytvořeny vlastní činností, tak právě k obchodování s nimi. Neměly by však být součástí průmyslových či obdobných ocenitelných práv. Musí splňovat peněžní limit určený účetní jednotkou (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

013 – software

Software nabyt pouze od jiných osob nebo vytvořen vlastní činností, a to za účelem obchodování s ním (Chalupa, 2021).

Jedná se o programové vybavení, do kterého jsou i zahrnuty výdaje spojené s vytvořením webových stránek. V případě nakoupení od jiné osoby, se musí jednat o samostatný software, to znamená, nesmí být součástí hardware a jeho ocenění. (Prudký, 2015).

014 – Ocenitelná práva

Na tento účet se řadí zejména předměty průmyslového a obdobného vlastnictví, výsledky duševní tvůrčí činnosti a práva podle zvláštních právních předpisů (např. zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů nebo zákon č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách), za předpokladu, že pořízení proběhlo úplatně od jiných osob či byly vytvořeny vlastní činností k obchodování s nimi, popř. k opakovanému poskytnutí třetím osobám (Ryneš, 2021).

015 – Goodwill

Pojmem goodwill se myslí kladný či záporný rozdíl, který vznikl oceněním obchodního závodu nabytého převodem nebo se jednalo o přechod za úplatu, vkladem nebo oceněním majetku a závazků v rámci přeměn obchodní korporace. Goodwill je odepisován rovnoměrně a nejpozději do 60 měsíců od nabytí obchodního závodu do nákladů či do výnosů (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

016 – Povolenky na emise

Pod tímto účtem se zachycují povolenky, které jsou na emise např. skleníkových plynů nebo způsobené letectvím. Mohou se zde řadit jednotky přiděleného množství, jednotky snížení emisí a ověřeného snížení emisí z projektových činností. Vše bez ohledu na výši ocenění (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

017 – Preferenční limity

Jedná se zejména o individuální produkční kvóty či individuální limit prémiových práv bez ohledu na výši ocenění. Např. individuální produkční kvóty bramborového škrobu a cukru, individuální limit prémiových práv na chov krav bez tržní produkce mléka, popř. na chov bahnic (Ryneš, 2021).

019 – Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek

Zde může být zařazen takový dlouhodobý nehmotný majetek, který nelze zařadit do výše uvedených účtů, jelikož cena majetku je vyšší než hranice určená účetní jednotkou a doba použitelnosti je delší než jeden rok. Doba odepisování tohoto majetku je 72 měsíců (Prudký, 2015).

Jedná se o emisní povolenky, které jsou definovány v zákoně č. 695/2004 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a preferenční limity, které jsou zejména individuální, může se jednat o individuální referenční množství mléka, limit premiových práv či produkční kvóta. Emisní povolenky a preferenční limity jsou do dlouhodobého nehmotného majetku řazeny vždy bez ohledu na výši ocenění (Skálová, 2022).

1.2.2 Dlouhodobý hmotný majetek

Z pohledu účetnictví je dlouhodobý hmotný majetek více rozsáhlý, než hmotný majetek definovaný v daňových zákonech.

V účetnictví je vymezen zejména v ustanoveních § 19 odst. 7 a 8, § 24 až § 30 ZoÚ, v ustanoveních § 7 a § 56 vyhlášky č. 500/2002 Sb., pro podnikatele a v ČÚS – 013. Rozumí se jím takový majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a daňová vstupní cena souboru nebo samostatných hmotných movitých věcí je vyšší než 80 000 Kč, pokud si ovšem účetní jednotka svým vnitřním předpisem nestanoví jinak. Výjimkou jsou pozemky a stavby, které jsou hmotným majetkem vždy, a to bez ohledu na výši jejich ocenění (Portál POHODA CZ, 2018). Pokračování a vymezení v podkapitole účetní a daňové odpisy.

Dlouhodobý majetek hmotný rozdělujeme na odepisovaný a neodepisovaný. Odpisovaný nalezneme v účtové skupině 02 a dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný v účtové skupině 03 (031 – Pozemky, 032 – Umělecká díla a sbírky) (Portál POHODA CZ, 2018).

ODEPISOVANÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

Odpisovaný dlouhodobý majetek se zařazuje v účtové skupině 02. Pro odlišení odpisovaného a neodepisovaného majetku je kritériem věcná podstata a s ní spojené ekonomické určení daného majetku. Odepisovaný dlouhodobý hmotný majetek se dá rozdělit na movitý a nemovitý.

Tabulka 3: Položky zahrnuté do dlouhodobého hmotného majetku – odepisovaného (02)

021	stavby
022	samostatné movité věci a jejich soubory
025	pěstitelské celky trvalých porostů
026	dospělá zvířata a jejich skupiny
029	jiný dlouhodobý hmotný majetek

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Vzorového účtového rozvrhu pro podnikatele)

Mezi nemovitý majetek řadíme:

- stavby,
- pěstitelské celky trvalých porostů,
- ložiska nevyhrazeného nerostu nebo jejich části
- věcná břemena k pozemku a stavbě (pokud nejsou vykazovaná jako součást položky Stavby či položky Zásoby.

Mezi movitý majetek:

- hmotné movité věci a jejich soubory (vč. technického zhodnocení),
- dospělá zvířata a jejich skupiny (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

021 – Stavby

Bez ohledu na výši ocenění a dobu použitelnosti se na tento účet řadí stavby včetně budov, byty a nebytové prostory vymezené jako jednotky, důlní díla a stavby pod povrchem, vodní díla a další stavební díla podle zvláštních právních předpisů. Mezi stavby nepatří provozní důlní díla, drobné stavby na pozemcích jejichž zastavěná plocha nepřesahuje 30 m² a výšku 5 m a oplocení k zajišťování lesní výroby a myslivosti (Chalupa, 2021).

Krom výše uvedených do staveb spadá i právo stavby, v případě, že se nejedná o zboží (Skálová, 2022).

022 – Samostatné movité věci a jejich soubory

Mezi samostatné movité věci a soubory movitých věcí se řadí předměty z drahých kovů bez ohledu na výši jejich ocenění a hmotné movité věci a jejich soubory, které mají samostatné technicko – ekonomické určení s dobou použitelnosti delší, než je rok, a to od výše ocenění určeného účetní jednotkou. Pokud ocenění nepřesáhne hodnotu určenou účetní jednotkou, aby mohly být zařazeny mezi majetek dlouhodobý, jsou považovány za drobný hmotný majetek – účetní jednotka o něm účtuje jako o zásobách (Chalupa, 2021).

025 – Pěstitelské celky trvalých porostů

Na tento účet se zachycují ovocné stromy či keře, které jsou vysázené na souvislém pozemku o výměře nad 0,25 ha a mají hustotu nejméně 90 stromů nebo 1 000 keřů na 1 ha. Dále trvalý porost vinic a chmelnic bez nosných konstrukcí (Chalupa, 2021).

026 – Dospělá zvířata a jejich skupiny

Za dlouhodobý majetek jsou považovány za předpokladu, že doba jejich použitelnosti překročí 1 rok a jejich ocenění přesáhlo limit stanovený účetní jednotkou. Pokud ovšem dospělá zvířata a jejich skupiny mají dobu použitelnosti delší než 1 rok, ale ocenění nepřesáhlo tento limit, pak se o nich účtuje jako o zásobách (Chalupa, 2021).

029 – Jiný dlouhodobý majetek

Bez ohledu na ocenění, zahrnuje: umělecká díla, která nejsou součástí stavby, sbírky či různé kulturní památky, dále pak věcná břemena k pozemku a stavbě (pokud nejsou součástí ocenění stavby či ocenění zásob) a ložiska nevyhrazeného nerostu nebo jejich části koupené či nabyté vkladem jako součást pozemku po 1. 1. 1997 v rozsahu vymezeném geologickým průzkumem (Chalupa, 2021).

NEODEPISOVANÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

Jde o majetek zařazený v účtové skupině 03, nelze u něj určit, jak se bude jeho hodnota pohybovat, jinak řečeno, k materiálnímu či morálnímu opotřebení nedochází. Jsou i případy u kterých jeho hodnota může stoupat (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Tabulka 4: Položky zahrnuté do dlouhodobého hmotného majetku – neodepisovaného (03)

031	Pozemky
032	Umělecká díla a sbírky

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Vzorového účtového rozvrhu pro podnikatele)

031 – Pozemky

Pozemky se bez ohledu na výši ocenění na tento účet vždy zachycují. A to za předpokladu, že se nejedná o pozemky, které jsou pořizovány účetní jednotkou, jejímž předmětem činnosti je právě jejich nákup a následný prodej, např. realitní kancelář. Pokud tomu tak je, jedná se o zboží (Chalupa, 2021).

032 – Umělecká díla a sbírky

Na tento účet se zachycují umělecká díla, která nejsou součástí stavby, bez ohledu na výši ocenění. Jedná se o sbírky, movité kulturní památky podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, předměty kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty a obdobné hmotné movité věci, které jsou stanoveny zvláštními právními předpisy (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

1.2.3 Dlouhodobý finanční majetek

Dlouhodobý finanční majetek je charakteristický dlouhodobým držením, tzn. více než jeden rok a neslouží k provozní činnosti – tzn. jeho cíl budoucí výnos. Nachází se v účtové skupině 06 a zahrnuje:

- **majetkové účasti** (cenné papíry a podíly v podnicích ovládaných a řízených či pod podstatným vlivem),
- **ostatní** (realizovatelné) **cenné papíry a podíly**,
- **dluhové cenné papíry** držené do splatnosti (12 měsíců od data pořízení) (Ryneš, 2021).

Odděleně se sledují cenné papíry zabezpečující:

- **rozhodující vliv** – podnik vlastní větší než 40 % podíl nebo disponuje většinou hlasovacích práv na základě dohody,
- **podstatný vliv** – podnik vlastní alespoň 20 % hlasovacích práv (Skálová, 2022)

Ovládající osobou je dle ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích osoba, která může v obchodní korporaci přímo nebo nepřímo uplatňovat rozhodující vliv. Jedná-li se o obchodní korporace, ovládající osoba je nazývaná mateřská obchodní korporace, ta ovládá dceřinou obchodní korporaci (Skálová, 2022)

Tabulka 5: Položky zahrnuté do dlouhodobého finančního majetku (06)

061	Podíly v ovládaných a řízených osobách
062	Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
063	Ostatní cenné papíry
065	Dluhové cenné papíry a podíly držené do splatnosti
066	Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoby, podstatný vliv
067	Ostatní půjčky
069	Jiný dlouhodobý finanční majetek

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Vzorového účtového rozvrhu pro podnikatele)

061 – Podíly v ovládaných a řízených osobách

V případě dceřiných podniků, je ovládací osobou osoba, která může ve společnosti přímo nebo nepřímo rozhodovat, nebo mít rozhodující vliv vůči osobě ovládané. Ovládací osobou je osoba, která disponuje alespoň 40 % hlasovacích práv. Jedná se např. o většinového společníka či akcionáře (Ryneš, 2021).

062 – Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem

Obchodní společnost, ve které má mateřská společnost podstatný vliv se označuje pro účely pojednání jako přidružený podnik. Tím se stává společnost ve chvíli, kdy mateřská společnost uplatňuje tak významný vliv na řízení nebo provozování, jenž není rozhodujícím vlivem podle zákona o obchodních korporacích, není-li prokázán opak, považuje se za podstatný vliv dispozice s nejméně 20 % práv hlasovacích (Ryneš, 2021).

063 – Ostatní cenné papíry

Jedná se o cenné papíry a podíly, které nejsou majetkovou účastí na dceřiné či přidružené společnosti a jejichž záměr není určen výhradně k obchodování. V praxi jde o majetkové cenné papíry (akcie) a obchodní podíly nižší než 20 % podílu na základním kapitálu (Ryneš, 2021).

065 – Dluhové cenné papíry a podíly držené do splatnosti

Dluhové cenné papíry jsou založeny na vztahu mezi dlužníkem a věřitelem, dlužník má povinnost splatit do předem stanovené doby věřiteli půjčenou částku navýšenou o úrok. Společnost je nepořizuje k obchodování, ale se záměrem je držet až do doby jejich splatnosti a inkasovat úroky (Ryneš, 2021).

066 – Půjčky a úvěry – ovládající a řídicí osoby, podstatný vliv

Jedná se o dlouhodobě poskytnuté půjčky s dobou splatnosti delší než 1 rok od mateřské společnosti (Uctovani.net).

067 – Ostatní půjčky

Jedná se o ostatní poskytnuté dlouhodobé půjčky, kurzové rozdíly při uzavírání účetních knih nebo případ účtování vkladu u tichého společníka (Uctovani.net).

Tabulka 6: Účtování vkladu u tichého společníka

Účetní případ	MD	D
Vklad tichého společníka – účtování u něho	067	211, 221

(Zdroj: Vlastní zpracování dle (Uctovani.net))

069 – Jiný dlouhodobý finanční majetek

Na tento účet patří: ostatní dlouhodobé cenné papíry a vklady, jako nakoupené obligace a jiné dluhopisy, pokladniční poukázky, vkladové listy a termínové vklady, se splatností delší než jeden rok, a převod majetku při pachtu obchodního závodu (MáDáti.cz, 2022)

1.3 Způsoby porřízení dlouhodobého majetku

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek lze porřidit několika způsoby. Těmi mohou být:

- koupí (za hotové, na splátky či na úvěr),
- vytvořením vlastní činností,
- nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti,
- bezúplatným nabytím (darováním a zděděním),
- vkladem přijatým od jiné osoby,
- převodem podle právních předpisů,
- přeřazením z osobního užívání do podnikání (pouze v případě fyzických osob) (Chalupa, 2021).

Tabulka 7: Případy účtování pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Účetní případ	MD	D
Koupě		
- v hotovosti	041,042	211
- pomocí faktury	041,042	321
- zálohová faktura	051,052	221
Vlastní činností	041,042	587, 588
Darem	041,042	413
Vklad jiné osoby	041,042	353
Převod z osobního vlastnictví	041,042	491

(Zdroj: Vlastní zpracování dle zkušeností z minulých let a účtový rozvrh)

Dlouhodobý finanční majetek lze pořídit podle ČÚS – 014 následujícími způsoby:

- koupí (v hotovosti, smlouva),
- darem nebo jiným bezúplatným převodem,
- vkladem od jiné osoby,
- poskytnutím zápůjčky,
- převodem finančních prostředků na dlouhodobé vklady

(ČÚS – Ministerstvo financí ČR, 2016).

Podle ČÚS se o pořízení dlouhodobého finančního majetku účtuje následujícím způsobem:

– na vrub příslušného účtu účtové skupiny **06** – Dlouhodobý finanční majetek se souvztažným zápisem například ve prospěch příslušných účtů účtových skupin

- a) **21** – peněžní prostředky v pokladně (platba v hotovosti),
- b) **22** – peněžní prostředky na účtech (v příp. poskytnutí zápůjčky úvěru a převodu finančních prostředků na dlouhodobé vklady),
- c) **32** – krátkodobé závazky nebo **47** – dlouhodobé závazky (v příp. bezhotovostního pořízení dlouhodobého finančního majetku),
- d) **34** – zúčtování daní a dotací (v příp. vkladu, který je zdanitelným plněním – podle zákona o DPH),
- e) **36** – závazky ke společníkům (v příp. upsání vkladu do obchodní korporace),
- f) **37** – jiné závazky a pohledávky (v příp. práva nákupního – smlouva),

- g) **41** – Kapitálové fondy v případě bezúplatně převedeného majetku vyjma daru,
h) **66** – Finanční výnosy v případě daru. (ČÚS – Ministerstvo financí ČR, 2016).

Účetní případ	MD	D
Koupě		
- v hotovosti	06x	211
- pomocí faktury	06x	379
Vklad do společnosti	06x	367

(Zdroj: Vlastní zpracování)

1.4 Modernizace a rekonstrukce dlouhodobého majetku

Využívání dlouhodobého majetku vyvolává potřebu jeho úprav, těmi mohou být činnosti záchovné a zhodnocující. Z pohledu účetního a daňového se bavíme o údržbě, opravě či technickém zhodnocení majetku (Chalupa, 2021).

Pojem údržba vyjadřuje takovou soustavnou činnost, kterou zpomalíme průběh fyzického opotřebení, předchází se jí dřívějším poruchám a odstraňuje drobnější závady. Jedná se o činnost preventivní (Chalupa, 2021).

Oproti tomu oprava odstraňuje už vzniklé účinky částečného opotřebení nebo poškození majetku, aby byl poté uveden zpět do provozu či provozuschopného stavu. O provozuschopném stavu se bavíme ve chvíli, kdy byl na opravu použit i jiný než originální materiál, díly, součástky nebo technologie, avšak pokud nedojde tímto zásahem k technickému zhodnocení majetku.

TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ

Ve smyslu a pro účely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „ZDP“) se jedná o výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, za předpokladu, že byla převyšena za zdaňovací období v úhrnu jednotlivého majetku částka stanovená platnými předpisy. Limitní a rozhodnou částkou je od 1. 1. 2021 pro technické zhodnocení dlouhodobého majetku a zároveň pro dlouhodobý hmotný majetek částka 80 000 Kč stanovená § 33 ZDP (Chalupa, 2021).

Výdaje na technické zhodnocení se stávají součástí ocenění daného zhodnoceného majetku a nelze je jednorázově uplatnit jako přímý náklad, jako tomu je např. u oprav a údržby.

Bavíme-li se o rekonstrukci majetku, jedná se o takové zásahy, které způsobí změnu jeho účelu užití nebo technických parametrů.

Technickým zhodnocením, ale není případ, kdy změny technických parametrů byly způsobeny pouhou záměnou použitého materiálu, ale prvotním cílem byla pouze oprava. Jedná se např. o častou výměnu oken s dřevěným rámem za okna s rámem plastovým, zůstanou-li zachovány jak původní rozměry stavebních otvorů, tak i počet okenních skel (Chalupa, 2021).

O TECHNICKÉM ZHODNOCENÍ JE ÚČTOVÁNO:

- 1) na vrub příslušného účtu účtové skupiny
  - 04** – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.
- 2) přímo na vrub příslušných účtů účtových skupin
  - 01** – Dlouhodobý nehmotný majetek,
  - 02** – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný,
  - 03** – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný,

za předpokladu, že při pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a technického zhodnocení nevznikají náklady související s jeho pořízením.

Tabulka 8: Případy účtování o technickém zhodnocení DHM

Technické zhodnocení DHM (dodavatelské provedení)	042	211, 321, 325
Zařazení dokončeného technického zhodnocení DHM do stavu užívání (po splnění podmínek)	02x, 03x	042

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Chalupa, 2021))

O technickém zhodnocení se neúčtuje v případě:

- pěstitelských celků trvalých porostů,
- dospělých zvířat a jejich skupin,
- majetku v účtové skupině 03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný (technicky zhodnotit tak nelze např. pozemky) (ČÚS – 013).

1.5 Zálohy na dlouhodobý majetek

Jedná se o krátkodobé, či dlouhodobé zálohy a závdavky, které požadují dodavatelé dlouhodobého majetku na pořízení dlouhodobého majetku, účetní jednotce tak vznikají

dlouhodobé či krátkodobé pohledávky za dodavateli. Tyto zálohy a závdavky se vykazují jako dlouhodobý majetek, i přes skutečnost, že mají charakter pohledávek, jsou tedy majetkovou položkou zobrazenou v rozvaze na straně aktiv – v rámci stálých aktiv.

Poskytnuté zálohy a závdavky, jak už bylo zmíněno, se stávají za určitou dobu dlouhodobým majetkem, jsou tedy zařazeny do účtové třídy 0 – Dlouhodobý majetek, přesněji v účtové třídě 05 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek. Při dodání DM, ať už jednorázově či postupně, je tato záloha (závdavek) zúčtována do výše poskytnuté zálohy (závdavku).

Poskytnutá záloha na dlouhodobý majetek podléhá stejně jako jiné pohledávky, také inventarizaci. V případě přijetí zálohy od plátce daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), může také tato záloha podléhat dani, je zatížena na výstupu u příjemce platby – na straně dodavatele majetku, její plátce pak může uplatnit DPH na vstupu – na straně kupujícího (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Tabulka 9: Účtování poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek (u plátce DPH)

č.p.	Účetní případ	MD	D
Běžné účetní období			
1.	Poskytnutá záloha na dlouhodobý majetek z bankovního účtu a) záloha bez DPH b) DPH	052 343	221 221
2.	Faktura za částečnou dodávku a) pořizovací cena b) DPH c) zúčtování zálohy vůči dodavateli d) zúčtování uplatnění DPH na vstupu při platbě zálohy	042 343 321 321	321 321 052 343
Následující účetní období			
3.	Faktura za zbývající dodávku a) pořizovací cena b) DPH c) zúčtování zálohy vůči dodavateli d) zúčtování uplatnění DPH na vstupu při platbě zálohy	042 343 321 321	321 321 052 343
4.	Úhrada zbytku dodavatelské faktury	321	221
5.	Uvedení do užívání	022	042

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021)

1.6 Způsoby ocenění dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek může být oceněn následujícími způsoby:

- **Pořizovací cenou,**
- **Vlastními náklady,**
- **Reprodukční pořizovací cenou** (Chalupa, 2021).

Způsob ocenění dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku je zcela závislý na způsobu jeho pořízení, tzn.

- **DHM**, který byl nabytý úplatně se oceňuje – pořizovací cenou (tj. cena pořízení spolu s náklady souvisejícími s pořízením),
- **DHM** vytvořený vlastní činností se oceňuje – vlastními náklady (tj. veškeré přímé náklady výroby nebo jiné činnosti, popř. přiřaditelné nepřímé náklady, které souvisí s výrobou či jinou činností).
- Pokud vlastní náklady na výrobu nelze zjistit, oceňuje se – reprodukční pořizovací cenou.
- **DNM**, který nebyl vytvořen vlastní činností, se oceňuje – pořizovací cenou nebo reprodukční pořizovací cenou, a to v případě, pokud nelze zjistit přesné náklady vynaložené na jeho vytvoření,
- **DNM** vytvořen vlastní činností se oceňuje – vlastními náklady či reprodukční pořizovací cenou (v případě nezjištění vlastních nákladu vynaložených na výrobu),
- **příchovky zvířat** se oceňují – vlastními náklady,
- **kulturní památky a předměty kulturní hodnoty, sbírky muzejní povahy nebo církevní stavby** – se oceňují částkou ve výši 1 Kč (není-li známa jejich pořizovací cena),
- **majetek nabyt bezúplatně** (děděním, darem či odkazem) se oceňuje – reprodukční pořizovací cenou, ta by měla vyjadřovat hodnotu, za kterou by byl pořízen v době, kdy se o něm účtuje,
- **vklad DNM a DHM** se oceňuje – reprodukční pořizovací cenou (avšak s výjimkou, že vklad není oceněn podle společenské smlouvy či zakladatelské listiny, nebo se nejedná o dosud nezachycený majetek – inventarizační přebytek),

- **DHM** pořízený směnnou smlouvou se ocení taktéž reprodukční pořizovací cenou, za předpokladu, že nejsou danou smlouvou stanoveny pořizovací ceny, je-li tak, oceňujeme jej pořizovací cenou (Chalupa, 2021).
- Pohledávky v podobě **poskytnutých záloh a závdavků** na DHM a DNM se oceňují jmenovitou hodnotou (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Náklady související s pořízením, které jsou zejména zařazeny do pořizovací ceny majetku, jsou vypsány ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. v § 47 odst. 1 (Chalupa, 2021).

Těmi jsou např.:

- clo,
- doprava,
- montáže,
- náklady na vyřazení stávajících staveb v důsledku nové výstavby,
- úroky z úvěru, příp. ze zápůjčky (pokud účetní jednotka, tak rozhodne),
- náklady na přípravu a zabezpečení, např. odměny za poradenské služby,
- licence, patenty a jiná práva využitá při pořízení, nikoliv pro budoucí provoz,
- průzkumné, geologické, geodetické a projektové práce vč. variantních řešení a rozpočtu, zařízení staveniště, odstranění porostu a příslušné terénní úpravy (Chalupa, 2021).

Naopak součástí ocenění DHM a DNM nejsou např.:

- opravy a údržba,
- náklady nájemce nebo pachtýře,
- náklady na zaškolení pracovníků,
- smluvní pokuty a úroky z prodlení či jiné sankce ze smluvních vztahů,
- náklady nájemce na uvedení najatého majetku do předchozího stavu, kurzové rozdíly (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Oprava není součástí ocenění, jelikož jejím cílem je odstranění účinků částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Do provozuschopné stavu je majetek uveden i s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí či technologií. Pokud těmito opravami nedojde k technickému zhodnocení majetku (Skálová, 2022)

V případě **dlouhodobého finančního majetku** se oceňuje:

Tabulka 10: Oceňování dlouhodobého finančního majetku

Podíly, resp. majetkové cenné papíry	Pořizovací cena
Cenné papíry dluhové	Pořizovací cena
Pohledávky v podobě poskytnutých záloh a závdavků	Jmenovitá hodnota
Bezúplatně nabytý (vč. povolenek na emisi skleníkových plynů a preferenčních limitů při nabytí prvním držitelem či provozovatelem)	Reprodukční pořizovací cena

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021)

Náklady související s pořízením, které jsou zařazeny do pořizovací ceny finančního majetku jsou vypsány ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. v § 47 odst. 3 (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Součástí pořizovací ceny cenného papíru a podílu jsou např.:

- poplatky makléřům,
- poplatky poradcům,
- poplatky burzám.

Naopak součástí pořizovací ceny cenných papírů a podílů není např.:

- úroky z úvěru na pořízení,
- náklady spojené s údržbou (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

1.7 Účetní a daňové odpisy

U majetku s dlouhodobou povahou není při pořízení promítána hodnota na vrub nákladů jednorázově. U toho případu, se výdaje vynaložené na pořízení (i s případným technickým zhodnocením) uplatňují postupně formou odpisů, ty vyjadřují míru jeho používání a opotřebení účetní jednotkou (Chalupa, 2021).

Odpisy se provádí u dlouhodobého majetku hmotného a nehmotného, s výjimkou DHM neodepisovaného – pozemky, umělecká díla a sbírky. Dlouhodobý finanční majetek se neodepisuje.

Lze je rozčlenit na realizované podle ZoÚ, tedy účetní odpisy a odpisy, jejichž formu a způsob výpočtu vymezuje ZDP, daňové odpisy (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

1.7.1 Účetní odpisy

Jedná se o odpisy, které by měly co nejpřesněji vyjádřit opotřebení majetku a vést tak k reálnému vykázání hodnoty daného majetku, tímto by mělo v průběhu odepisování dojít k rozkladu pořizovací ceny majetku do nákladů dle jeho životnosti. A to formou oprávek (Chalupa, 2021 a Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Stanovení výše je zcela v rukou příslušné účetní jednotky, ale s respektováním právního ustanovení § 28 ZoÚ, § 56 vyhlášky a ČÚS – 013 (Chalupa, 2021).

Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, mají možnost odepisovat ty účetní jednotky, které:

- mají k majetku vlastnické právo nebo jiné právo k užívání
- hospodaří s majetkem státu nebo územních samosprávných celků
- používají majetek dle smlouvy o výpůjčce
- používají majetek nabytý projevem vůle jiným způsobem než převzetím věci
- jsou uživateli majetku a provedou na tomto majetku technické zhodnocení na svůj účet

O dlouhodobém majetku je oprávněn účtovat a tento majetek současně odepisovat i pachtýř, však pod podmínkou přiznání tohoto práva na základě smlouvy o pachtu obchodního závodu (Chalupa, 2021).

Odpisy jsou počítány z hodnoty majetku zanesené do účetnictví. U účetních odpisů není přesně stanovená doba odepisování, ale nikdy nesmí být kratší než 1 rok, neboť znakem dlouhodobého majetku je doba používání delší než 1 rok. Výjimkou je odepisování goodwillu a oceňovacího rozdílu, kdy goodwill se odepisuje pouze 60 měsíců, s možnou výjimkou až 120 měsíců. U oceňovacího rozdílu je možná doba odepisování účetní jednotkou do 180 měsíců.

Účetní odpisy se rozdělují tyto základní techniky:

- časové odpisy
- výkonové odpisy
- metoda komponentního odepisování (Chalupa, 2021).

ČASOVÁ METODA

tyto odpisy umožňují více druhů odepisování, těmito druhy jsou:

a) **Rovnoměrný (lineární) účetní odpis** $O = \frac{VC}{t}$

O – odpis, t – doba odepisování.

VC – vstupní ceny,

Jedná se o častý způsob výpočtu odpisů, jelikož jeho výhodou je jeho jednoduchost. Během jeho ročního odepisování se odpis nemění, je stále konstantní, tzn. $O_1 = O_2 = O_x$ (Sedláček, 2004).

b) **Zrychlený (degresivní) účetní odpis** $O = \frac{2 \times VC (t+1-i)}{t}$

O – odpis, t – doba odepisování,

VC – vstupní ceny, i – rok odepisování.

Tato metoda odepisování se nejčastěji využívá, v případech, kdy se dlouhodobý majetek opotřebovává více v prvních letech než v následujících. Výhodou této metody je, že chrání před morálním zastaráváním dlouhodobého majetku podniku a umožňuje rychlejší akumulaci ekonomických zdrojů. V poslední řadě, také zmenšuje nebezpečí inflace. Pro tuto metodu platí, že odpis v předchozím roce je vyšší než v roce následujícím $O_1 > O_2 > O_x$ (Sedláček, 2004).

c) **Zpomalený (progresivní) účetní odpis** $O = \frac{2 \times VC \times i}{t (t+1)}$

O – odpis, t – doba odepisování,

VC – vstupní ceny, i – rok odepisování.

Tato metoda se využívá v případě, že podnik potřebuje v prvních letech snížit náklady, a tím udržet hodnotu majetku, která se bude postupně snižovat. Důvodem takového rozhodnutí podniku je, že v budoucnu předpokládá dosahování vyšších výnosů a tím bude moct vygenerovaný zisk snížit o tyto náklady.

VÝKONOVÁ METODA

Dlouhodobým majetkem, u kterého se tato metoda využívá jsou stroje a zařízení, jelikož vyjadřuje technické nebo fyzické opotřebení. Výše odpisů je závislá na rozložení a celkovém výkonu, které je předpokládáno během jeho doby použitelnosti. Metoda má nevýhodu, kterou je ta, že nedokáže morální opotřebení majetku zachytit (Sedláček, 2004).

METODA KOMPONENTNÍHO ODPISOVÁNÍ

Tato metoda umožňuje, aby u vybraných složek majetku (staveb, bytů, nebytových prostor, samostatných movitých věcí a jejich souborů), jehož obsah tvoří části („komponenty“), které mají dobu použitelnosti rozdílnou neboli se opotřebují rychleji, byly odepisovány samostatně. Na analytických účtech se jednotlivé komponenty evidují zvlášť a poté jsou samostatně odepisovány. V případě zcela odepsané komponenty, se nahradí novou komponentou (aktivem), která se poté odepisuje znovu samostatně. Touto záměnou se předejde zatížení výsledku hospodaření jednorázově, ale postupně prostřednictvím jejich odpisů (Chalupa, 2021).

ÚČTOVÁNÍ O ODPISECH

Odpisy se účtují ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku nebo účtové skupiny 08 – Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku, a to dle povahy majetku, na vrub příslušného účtu 551 – odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (Chalupa, 2021).

Tabulka 11: Účtování odpisů dlouhodobého majetku

OPERACE	MD	D
Účetní odpisy DNM	551	07x
Účetní odpisy DHM	551	08x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Chalupa, 2021)

ÚČETNÍ ODPISY A ZÁKON O DANÍCH Z PŘÍJMU 2021

Dlouhodobý nehmotný majetek

Od roku 2021 byl pro daňové účely zcela zrušen, tzn. že pokud byl majetek pořízen od **1. 1. 2021**, nepočítají se u něj daňové odpisy. Tuto novelu bylo možné (nikoliv povinné) zpětně aplikovat na dlouhodobý nehmotný majetek pořízený od 1. 1. 2020 a na jeho technické zhodnocení dokončené v roce 2020.

Pro dlouhodobý nehmotný majetek, který byl pořízen do konce roku 2019, platí nadále znění ZDP účinné do konce roku 2020, především ustanovení upravující daňové odpisy nehmotného majetku. V tomto případě, pro potřeby daňových odpisů je vycházeno z § 32a ZDP (znění zákona účinné do konce roku 2020).

Pro účely ZDP se odpisuje dlouhodobý nehmotný majetek, pokud byl:

- nabyt úplatně, vkladem člena obchodní korporace či tichého společníka, přeměnou, darováním či zděděním, vytvořením vlastní činností za účelem obchodování nebo k jeho opakovanému poskytování,
- vstupní cena je vyšší než **60 000 Kč**,
- doba odepisování je delší než 1 rok.

Novela je však povinně aplikovaná na dlouhodobý nehmotný majetek pořízený počínaje **1. 1. 2021**. Ve spojitosti s ZDP se s tímto novým majetkem (i s příp. jeho technickým zhodnocením) bude zacházet jako s drobným majetkem, a to za předpokladu, že jeho pořizovací cena překročila hranici stanovenou účetní jednotkou pro zařazení do dlouhodobého nehmotného majetku. Pro stanovení základu daně tak společnost převezme účetní odpisy, které jsou daňově účinné (Skálová, 2022).

V praxi to znamená, že pokud není určena hranice pro zařazení majetku do dlouhodobého nehmotného majetku překročena, mohla by být pořizovací cena nehmotného majetku a jeho technického zhodnocení zaúčtována jednorázově do nákladů. Pokud bylo, ale technické zhodnocení dokončené a uvedené do užívání u nehmotného majetku pořízeného podle „starých pravidel“ (do 31. 12. 2020 nebo do 31. 12. 2019 (za předpokladu, že tuto novelu aplikuje účetní jednotka již od r. 2020)) se tato nová pravidla účetního odpisování technického zhodnocení nevztahují. Nadále se bude postupovat dle § 32a ZDP s hranicí **40 000 Kč** pro zařazení a odpisování technického zhodnocení, a to až do vyřazení majetku (RSM CZ, 2021).

Dlouhodobý hmotný majetek

Účetní jednotka má možnost určit si výši ocenění, od níž je pořízený majetek evidován v rozvaze jako dlouhodobý majetek hmotný, ale je vhodné, aby si účetní jednotka stanovila stejnou výši jako stanovuje ZDP (Skálová, 2022). Z pohledu daní přinesla novela ZDP od 1. 1. 2021 změnu, jeho vstupní cena pro potřeby daňových odpisů musí převyšovat **80 000 Kč**. Tato změna umožňuje účetním jednotkám až do této výše rozšířit uplatnění výdajů na pořízení majetku jednorázově do daňových nákladů, ale za předpokladu, že i z účetního hlediska se nejedná o dlouhodobý hmotný majetek. Tento vyšší limit je uplatňován rovněž na technické zhodnocení. Novela vstoupila v platnost od 1. 1. 2021, nicméně účetní jednotka se může rozhodnout tuto novou hranici uplatňovat již na majetek pořízený od 1. 1. 2020 (Skálová, 2022)

Výjimka je u **goodwillu**, jehož „daňový“ odpis je pro účely ZDP vymezen v § 23 odst. 15 (Chalupa, 2021).

1.7.2 Daňové odpisy

Tyto odpisy se zjišťují mimo účetně, jen pro účely stanovení maximální možné částky odpisů, které jsou přípustné pro účely stanovení daňového základu. Nezobrazují vždy věrně skutečné opotřebenění majetku (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Jsou striktně vymezeny ZDP a uplatňovány u hmotného majetku ZDP definováno. Jak už je uvedeno u DNM je aplikace odvislá od okamžiku, kdy byl pořízen (Chalupa, 2021).

Tabulka 12: Odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odepisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů))

Poplatník v prvním roce, kdy začne majetek odepisovat, jej musí zařadit do jedné z odpisových skupin uvedených v tabulce nad tímto textem. Pokud se v průběhu odepisování změní hlavní užívání a v důsledku této změny dojde i ke změně zařídění, provede poplatník změnu zařídění tohoto majetku v daném zdaňovacím období či v období, za které podává daňové přiznání, ve kterém ke změně došlo. V případě samostatného technického zhodnocení, které bylo provedené na hmotném majetku vyloučeném z odepisování, jej musí poplatník zařadit do odpisové skupiny, do které náleží hmotný majetek, na kterém bylo dané technické zhodnocení provedeno (ZDP).

Dle ZDP se rozlišují 2 metody výpočtu odpisů:

- **odpisy rovnoměrné (lineární),**
- **odpisy zrychlené (degresivní).**

Rovnoměrné odpisování § 31 ZDP

VZOREC: $O = \left(\frac{VC}{100}\right) \times \text{sazba}$

O – odpis,

VC – vstupní cena,

sazba – odpisová sazba pro danou odpisovou skupinu.

V případě **technického zhodnocení** majetku:

VZOREC: $O = \left(\frac{ZVC}{100}\right) \times \text{sazba}$

O – odpis,

ZVC – zvýšená vstupní cena,

sazba – odpisová sazba pro danou odpisovou skupinu se zvýšenou vstupní cenou.

Při tomto způsobu odpisování je základ daně zatížen odpisovými náklady majetku, které jsou po téměř celou dobu ve stále stejné výši. Výjimkou je případ odpisování majetku ve zdaňovacím období, kdy je majetek odpisován poprvé. Odpisy se zaokrouhlují na celé koruny nahoru (Chalupa, 2021).

Pro výpočet rovnoměrných odpisů se vychází z příslušné odpisové sazby uvedené v tabulce pod tímto textem.

Tabulka 13: Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování

ODPISOVÁ SKUPINA	V PRVNÍM ROCE ODPISOVÁNÍ	V DALŠÍCH LETECH ODPISOVÁNÍ	PRO ZVÝŠENOU VSTUPNÍ CENU
1	20,00	40,00	33,30
2	11,00	22,25	20,00
3	5,50	10,50	10,00
4	2,15	5,15	5,00
5	1,40	3,40	3,40
6	1,02	2,02	2,00

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů))

V prvním roce může poplatník uplatnit zvýšení odpisu o 10 %, 15 % a 20 % podle typu odepisovaného majetku, avšak za předpokladu, že splní všechny požadované podmínky.

Zvýšit odpis v prvním roce o:

- **10 %** je oprávněn poplatník použít u převážné většiny hmotného majetku zatříděného v odpisových skupinách 1 až 3, pokud je prvním odpisovatelem daného majetku,
- **15 %** je oprávněn poplatník použít u zařízení pro čištění a úpravu vod či třídících a úpravárenských zařízení na zhodnocení druhotných surovin, pokud je prvním odpisovatelem daného majetku,
- **20 %** je oprávněn poplatník použít pouze pokud se jedná převážně o zemědělskou a lesní výrobu a pokud je prvním odpisovatelem daného majetku. (stroje pro zemědělství a lesnictví) (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů).

Roční odpisové sazby urychlující uplatnění odpisů do základu daně nelze použít u letadel, v případě, že nejsou využívána provozovateli letecké dopravy, leteckých prací na základě vydané koncese a provozovateli leteckých škol, u motocyklů a osobních automobilů, pokud nejsou využívány, provozovateli silniční motorové dopravy či provozovateli taxislužby na základě vydané koncese a případně provozovateli autoškol nebo pokud se nejedná o speciální osobní automobily – sanitní a pohřební. Zvýšenou roční odpisovou sazbu nelze použít ani u hmotného majetku označeného v klasifikaci produkce CZ-CPA kódem 27.5 – pod kterým jsou označeny spotřebiče s určením převážně pro domácnost a kódem 30.12 – pod kterým jsou označeny rekreační a sportovní čluny (Chalupa, 2021).

Zrychlené odpisování § 32 ZDP

Při tomto způsobu odpisování dochází k uplatnění odpisů nerovnoměrně po dobu odpisování majetku. V průběhu prvních let je totiž větší část promítána do nákladů a v dalších letech se výše uplatňovaných odpisů snižuje (Chalupa, 2021).

Při zrychleném odpisování jsou odpisovým skupinám přiřazeny koeficienty pro výpočet výše odpisů. Tyto koeficienty se nachází v tabulce na následující straně.

Tabulka 14: Koeficienty pro zrychlené odpisování majetku

ODPISOVÁ SKUPINA	V PRVNÍM ROCE ODPISOVÁNÍ	V DALŠÍCH LETECH ODPISOVÁNÍ	PRO ZVÝŠENOU VSTUPNÍ CENU
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Skálová, 2022))

- v první roce odpisování s využitím vzorce:
$$O = \frac{VC}{\text{koeficient}}$$

O – odpis,

VC – vstupní cena.

- v dalších letech odpisování s využitím vzorce:
$$O = \frac{2 \times ZC}{\text{koeficient} - n}$$

O – odpis,

ZC – zůstatková cena,

n – počet let, po které se dlouhodobý majetek odepisoval.

Zůstatková cena = (vstupní cena – oprávky (součet doposud provedených odpisů))

Roční odpis po provedeném technickém zhodnocení majetku:

- vzorec pro rok provedení technického zhodnocení
$$O = \frac{2 \times ZZC}{\text{koeficient pro ZZC}}$$

O – odpis,

ZZC – zvýšená zůstatková cena.

- vzorec pro další léta
$$O = \frac{2 \times ZZC}{\text{koeficient pro ZZC} - n_2}$$

O – odpis,

ZZC – zvýšená zůstatková cena,

n_2 – počet let odpisování se zvýšenou zůstatkovou cenou.

Vypočtené odpisy stanovené podle uvedených pravidel se zaokrouhlují na celé koruny nahoru (Skálová, 2022).

Daňový odpis u dlouhodobého nehmotného majetku

Jak už je zde uvedeno, od 1. 1. 2021 byl § 32a ZDP, který upravoval daňové odpisy pro dlouhodobý nehmotný majetek, zcela zrušen, tedy je na účetní jednotce, zda u majetku pořízeného v období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020, bude používat daňové odpisy nebo daňově účinné účetní odpisy (Chalupa, 2021).

Předmětem účetních odpisů daňově uznatelných je podle **§24 odst. 2 písm. v) bodu 2 ZDP** dlouhodobý nehmotný majetek, který byl poplatníkem:

- a) pořízen úplatně,**
- b) pořízen vlastní režii** za účelem obchodování s ním,
- c) nabytý vkladem,**
  - avšak byl-li vkládající majetek pořízen úplatně a byl součástí obchodního majetku fyzické osoby,
  - odpisy u nabyvatele lze uplatnit jen do výše zůstatkové ceny prokázané u vkladatele ke dni jeho vkladu,
- d) nabytý přeměnou,**
  - odpisy jsou u nástupnické obchodní korporace nákladem jen do výše zůstatkové ceny evidované u zanikající nebo rozdělované obchodní korporace,
- e) nabytý bezúplatně.**

1.8 Vyřazení dlouhodobého majetku

Vyřazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku se uskutečňuje zejména:

- prodejem,
- likvidací,
- darem nebo jiným bezúplatným převodem,
- vkladem dlouhodobého majetku do jiné obchodní korporace,
- převodem na základě právních předpisů (v příp. škody nebo manka),
- převodem z podnikání do osobního užívání.

Vyřazení dlouhodobého majetku odpisovaného (i s technickým zhodnocením) se zaúčtuje na vrub účtu účtových skupin **07** – oprávky k DNM a **08** – oprávky k DHM a ve prospěch příslušného účtu účtových skupin 01 – Dlouhodobý nehmotný majetek nebo 02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný (ČÚS – Ministerstvo financí ČR, 2016).

Tato forma „vyřazení dlouhodobého majetku“ má vliv jak na způsob účtování, tak i na posouzení případných dopadů této operace z hlediska ZDP.

Tabulka 15: Účetní operace při vyřazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku

Účetní případ	MD	D
Prodej		
- odpis v zůstatkové ceně	541	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x
- vystavená faktura pro odběratele	311	641
popř. DPH	311	343
Likvidace		
- odpis v zůstatkové ceně	551	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x
Darování		
- odpis v zůstatkové ceně	543	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x
- DPH	543	343
Vklad do jiné obchodní korporace		
- odpis v zůstatkové ceně	367	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x
Škoda		
- odpis v zůstatkové ceně	549	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x
- předpis náhrady z titulu škody od pojišťovny	378	648
- příjem náhrady od pojišťovny (celá pohledávka)	221	378
Manko		
- odpis v zůstatkové ceně	549	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x
- předpis náhrady zaměstnanci	335	648
Převod do osobního vlastnictví		
- odpis v zůstatkové ceně	491	07x, 08x
- vyřazení majetku v pořizovací ceně	07x, 08x	01x, 02x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle zkušeností z minulých let a účtový rozvrh)

V případě vyřazení DHM neodpisovaného se postupuje stejně jako u odepisovaného se změnou, že bude ve prospěch příslušného účtu účtové skupiny **03** – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný.

Tabulka 16: Účetní operace při vyřazení DHM neodepisovaného

Účetní případ	MD	D
Prodej - odpis	541	03x
Darování - odpis	543	03x
Vklad do jiné společnosti - odpis	367	03x
Škoda nebo manko - odpis	549	03x
Převod do osobního vlastnictví - odpis	491	03x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle zkušeností z minulých let a účtový rozvrh)

V případě vyřazení nedokončeného dlouhodobého nehmotného či hmotného majetku se bude postupovat tak, že bude zaúčtován na vrub účtů jako v předešlých případech a ve prospěch účtu účtové skupiny **04**, což je nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek.

Pokud se vyřazuje nedokončený dlouhodobý majetek s technickým zhodnocením, které bylo trvale pozastaveno a nebude tedy dokončeno, se bude účtovat takto:

Tabulka 17: Účetní případ v případě vyřazení nedokončeného DHM a DNM

Účetní případ	MD	D
Likvidace		
- nedokončeného DHM	548	042
- nedokončeného DNM	548	041

(Zdroj: Vlastní zpracování dle vlastních zkušeností)

U dlouhodobého finančního majetku dochází ke snížení:

- prodejem,
- úhradou splatných cenných papírů,
- splacením zápůjčky a úvěru,
- odpisem ztrátové pohledávky u dlouhodobých zápůjček,
- darem nebo jiným bezúplatným převodem,
- výběrem dlouhodobého vkladu.

Tabulka 18: Účtování vyřazení DFM

Účetní případ	MD	D
Prodej		
- prodej cenných papírů a podílů	378	661
- úbytek cenných papírů a podílů	561	06x

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Uctovani.net)

Při prodeji dluhového cenného papíru je nutno k okamžiku prodeje doúčtovat naběhlý alikvotní výnosový úrok.

Tabulka 19: Účetní příklad nákupu dluhopisu

č.p.	Účetní případ	MD	D
1.	Nákup – dluhopisů v PC	065.1	379
	naběhlý alikvotní výnos	065.2	379
	Výnos z úroku	065.2	665
2.	VBÚ – úhrada dluhopisů	379	221

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Uctovani.net)

1.9 Evidence a inventarizace dlouhodobého majetku

Pro společnost je velmi důležité si vést inventarizaci a evidenci majetku, ať už z hlediska rozdílů mezi účetnictvím a skutečností (v případě inventarizace), tak vést evidenci svého majetku.

EVIDENCE

Úkolem evidence dlouhodobého majetku je zaznamenat pořízení, opotřebení a vyřazení dlouhodobého majetku s poskytnutím podkladů pro kontrolu stavu dlouhodobého majetku. Evidenci může být ručně nebo na počítači zpracovávána.

Evidence popřípadě inventární karta obsahuje obvykle položky jako jsou: pořadové číslo karty, inventární číslo majetku, syntetický a analytický účet, název majetku, vstupní cenu, zvýšenou vstupní nebo zůstatkovou cenu o technické zhodnocení, modernizaci, rekonstrukci, způsob pořízení, datum pořízení, kopii dokladu k datu pořízení, datum uvedení předmětu do stavu způsobilého užívání, kopii dokladu k datu uvedení předmětu do stavu způsobilého užívání, odpisovou skupinu, způsob odpisování, dobu odpisování, datum a způsob vyřazení předmětu z používání, kopii dokladu o vyřazení předmětu z používání, rok odpisování, roční daňový odpis, účetní odpis, rozdíl účetních a daňových odpisů, zůstatkovou cenu, rozdíl účetní a daňové zůstatkové ceny, umístění majetku a osobu odpovědnou za majetek (Kovalíková, 2021).

INVENTARIZACE

Je důležitou součástí účetní uzávěrky, která napomáhá sestavit účetní závěrku jako věrný a poctivý obraz o účetní jednotce. Procesem inventarizace se zjišťuje skutečný stav dlouhodobého majetku a zda skutečný stav odpovídá účetnímu. Inventarizaci podléhá veškerý dlouhodobý majetek včetně nedokončeného. V případě DHM je inventarizace prováděna fyzicky a pokud to je možné i u DNM, jinak se provádí inventura dokladová – DFM (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Při inventarizaci je zjištěná buď shoda mezi účetním a skutečným stavem nebo nastane inventarizační rozdíl. Rozdíly mohou mít dvě podoby, a to:

- **přebytek** – skutečný stav je vyšší než v účetnictví,
- **manko** (schodek) – skutečný stav je nižší než v účetnictví (Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021).

Tabulka 20: Účtování inventarizačních rozdílů – manka a škody

Označení účetního případu	MD	D
Manka a škody na dlouhodobém nehmotném majetku - zůstatková cena	549	07x
Manka a škody na dlouhodobém hmotném majetku - zůstatková cena	549	08x
Manka a škody na dlouhodobém majetku – vyřazení majetku	07x, 08x	01x, 02x
Manka a škody na dlouhodobém finančním majetku	569	06x
Přebytky, nově zjištěný dlouhodobý hmotný majetek	02x, 03x	07x, 08x, 413, 648

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Meritum Účetnictví podnikatelů, 2021)

2 ANALYTICKÁ ČÁST PRÁCE

V analytické části práce se autorka zabývá popisem dané společnosti, její analýzou a poté zhodnocením jejich aktuálních směrnic a oblastí tvorby vnitropodnikových směrnic. Jelikož si daná firma nepřeje být jmenována, bude vystupovat pod názvem XYZ, s.r.o. Informace, které jsou součástí této kapitoly jsou převzaty z internetových stránek dané společnosti XYZ, s.r.o. nebo jsou získány prostřednictvím zástupců společnosti a na základě toho, že si společnost přeje být anonymní, nebudou zde figurovat odkazy na stránky, taktéž případná jména osob zastupující danou společnost.

2.1 Základní informace o společnosti

Společnost XYZ, jejíž sídlo je v České republice, vznikla v roce 1993 zapsáním do obchodního rejstříku u Krajského soudu v Ostravě jakožto společnost s ručením omezeným. Svou výrobu zahájila o dva roky později lakováním stavebních fasádních prvků, tehdy se jednalo o jednu z prvních komerčních lakoven v České republice v dané oblasti. Jejím statutárním orgánem je jednatel. V současnosti se jedná o dva jednatele, kteří zastupují společnost každý samostatně. Základní kapitál, který je zapsán v obchodním rejstříku činí 320 000 Kč a je splacen ve 100 %. Společnost podniká v oblasti výroby, obchodu a služeb neuvedených v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. Jedná se o práškové lakování.

2.1.1 Kategorizace účetní jednotky

Společnost XYZ, s.r.o. v roce 2020 zaměstnávala průměrně 32 zaměstnanců, její celková aktiva dosahovala 73,4 mil. Kč a čistý obrat činil 49,3 mil. Kč. Jelikož dané hodnoty přesáhly limit pro mikro účetní jednotku a zároveň nepřesáhly hodnoty pro kategorizaci do malé účetní jednotky, z tohoto důvodu řadíme společnost do kategorizace malé účetní jednotky.

Na další straně nalezneme tabulku, podle které můžeme toto tvrzení potvrdit.

Tabulka 21: Kategorizace účetních jednotek

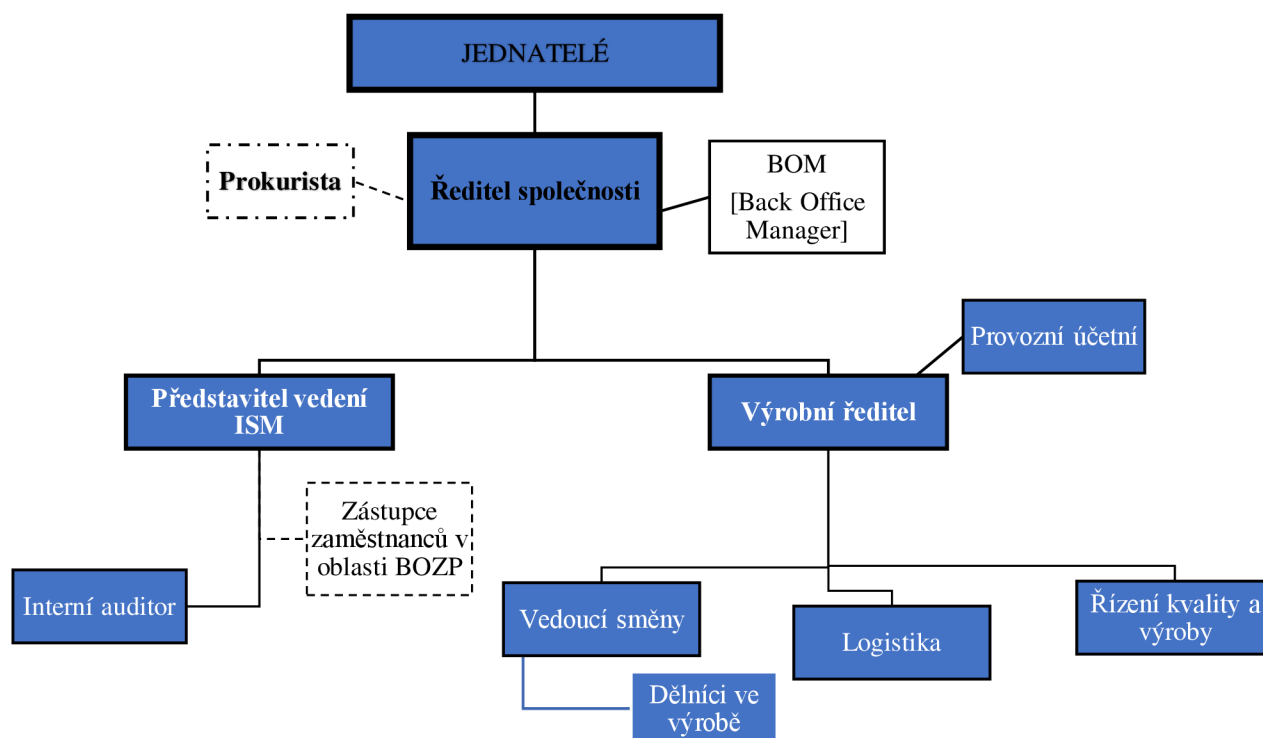
Kategorie	Aktiva celkem	Roční úhrn čistého obratu	Průměrný počet zaměstnanců
Mikro účetní jednotka	Do 9 mil. Kč	18 mil. Kč	10
Malá účetní jednotka	Do 100 mil. Kč	200 mil. Kč	50
Střední účetní jednotka	Do 500 mil. Kč	1 mld. Kč	250
Velká účetní jednotka	Nad 500 mil. Kč	Nad 1mld. Kč	< 250

(Zdroj: Vlastní zpracování dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Za celková aktiva je považován úhrn aktiv z rozvahy. Jde o aktiva v „netto“ hodnotě. Za roční úhrn čistého obratu se považuje výše výnosů, která je snižená o prodejní slevy, poté dělena počtem měsíců, po které trvalo účetní období, a vynásobená 12. Průměrný počet zaměstnanců je stanoven jako evidenční počet zaměstnanců dle metodiky ČSÚ.

2.1.2 Organizační struktura

Společnost zastupují dva jednatele, z nichž jeden je ředitelem společnosti, jehož přímý podřízený je Prokurista a Back Office Manager (dále jen „BOM“), dále jsou podřízenými výrobní ředitel a představitel vedení ISM (tzn. integrovaný systém managementu). Výrobní ředitel se stará o chod výroby a má pod sebou vedoucí směny, logistiku a řízení kvality a výroby. Spolupracuje s provozní účetní. Představitel vedení ISM se stará o chod společnosti s ohledem na zlepšení řízení všech činností, které mají vliv na kvalitu produktů a procesů, životního prostředí a bezpečnost a ochranu zdraví při práci, proto jeho přímý podřízený je právě zástupce zaměstnanců. Dalším podřízeným je poté Interní auditor, který se zaměřuje na vnitřní kontrolní systém v organizaci, jeho prací je být nápomocen v oblasti poskytování informací, analýz a hodnocení apod. orgánům společnosti a vrcholovému managementu. (viz následující strana)

Obrázek 1: Organizační struktura
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Interní společnosti XYZ, s.r.o.)

2.1.3 Systém zpracování účetnictví

Dle ZoÚ, má společnost povinnost vést své účetnictví v plném rozsahu. Pro účtování využívá účetní program POHODA. Následně je paní BOM mimo program vedena kniha pohledávek v elektronické podobě, kterou každý týden předkládá k nahlédnutí řediteli. Jelikož je společnost měsíčním plátcem DPH, je nutné, aby každý měsíc zpracovala a podala příznání a kontrolní hlášení.

2.2 Analýza současného stavu

Při zpracování níže uvedených tabulek bylo vycházeno z výročních zpráv společnosti z let 2018, 2019 a 2020. Kdy rok 2020 byl rokem tzv. covidovým a ve většině firem se počítalo s nižšími tržbami za sledované období, což bylo zapříčiněno uzavíráním velké většiny podniků. Docházelo také ke zvýšení hodnot závazků, z dodavatelských vztahu, úvěrů, půjček apod. Analýza současného stavu se bude skládat z vertikální a horizontální analýzy, kdy budeme vycházet z následující tabulky na další straně, tabulka obsahuje přehled aktiv a pasiv za sledovaná období.

Tabulka 22: Přehled aktiv a pasiv za sledované období v tis. Kč

	2018	2019	2020
AKTIVA celkem	59 973	70 536	73 437
Stálá aktiva	43 050	49 699	55 820
Dlouhodobý hmotný majetek	43 050	49 699	55 820
Oběžná aktiva	16 748	20 677	17 397
Zásoby	2 041	1 346	2 371
Pohledávky	12 005	11 279	11 749
Peněžní prostředky	2 702	8 052	3 277
Časové rozlišení	175	160	220
PASIVA celkem	59 973	70 536	73 437
Vlastní kapitál	17 975	21 273	16 644
Základní kapitál	320	320	320
Fondy ze zisku	32	32	32
VH z minulých let	13 385	17 623	20 922
VH z běžného účtovacího období	4 238	3 298	-4 630
Cizí zdroje	41 985	49 229	56 755
Závazky	41 985	49 229	56 755
Dlouhodobé závazky	37 611	36 366	49 282
Krátkodobé závazky	4 374	12 863	7 473
Časové rozlišení	13	34	38

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výroční zpráva společnosti XYZ, s.r.o. z let 2018, 2019 a 2020)

Lze si v této tabulce povšimnout, že s každým následujícím rokem rostla hodnota stálých aktiv. Toto zvýšení je spojeno s koupí nových zařízení, které jsou používány ve výrobě.

2.2.1 Vertikální analýza aktiv a pasiv

Jelikož se společnost specializuje na oblast práškového lakování je nutno počítat s tím, že nejvyšší podíl na celkových aktivech budou mít právě stálá aktiva tzn. dlouhodobý majetek, v případě společnosti se jedná o dlouhodobý hmotný majetek, který je nejdůležitější složkou podnikání. Dlouhodobý majetek finanční společnost nevlastní a dlouhodobý majetek nehmotný (goodwill, ocenitelná práva) je zcela odepsán, takže se ve výročních zprávách objevuje jako nulová hodnota. Nulové hodnoty v tabulce nejsou uvedeny.

Tabulka 23: Vertikální analýza aktiv

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA AKTIV	Podíl z celkových aktiv v (%)		
	2018	2019	2020
AKTIVA celkem	100 %	100 %	100 %
Stálá aktiva	71,78 %	70,46 %	76,01 %
Dlouhodobý hmotný majetek	71,78 %	70,46 %	76,01 %
Oběžná aktiva	27,93 %	29,31 %	23,69 %
Zásoby	3,40 %	1,91 %	3,23 %
Pohledávky	20,02 %	15,99 %	16,00 %
Peněžní prostředky	4,51 %	11,42 %	4,46 %
Časové rozlišení	0,29 %	0,23 %	0,30 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výroční zpráva společnosti XYZ, s.r.o. z let 2018, 2019 a 2020)

Zde v tabulce si lze povšimnout, že největší část aktiv opravdu tvoří stálá aktiva, což jsou převážně stroje – dlouhodobý hmotný majetek. Pro výrobu nejdůležitější složka. V prvním zkoumaném období tvoří necelých 72 % z celkových aktiv. V dalším období trochu poklesnou, ovšem poslední zkoumané období, jak si lze povšimnout, dosahují 76 % z celkových aktiv.

Oběžná aktiva pak tvoří zbytek. V roce 2020, tedy poslední zkoumané období se snížily oproti dvěma minulým. Nejvyšší hodnoty dosahují v roce 2019 s 29 % z celkových aktiv.

Tabulka 24: Vertikální analýza pasiv

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA PASIV	Podíl z celkových pasiv v (%)		
	2018	2019	2020
PASIVA celkem	100 %	100 %	100 %
Vlastní kapitál	29,97 %	30,16 %	22,66 %
Základní kapitál	0,53 %	0,45 %	0,44 %
Fondy ze zisku	0,05 %	0,05 %	0,04 %
VH z minulých let	22,32 %	24,98 %	28,49 %
VH z běžného účetovacího období	7,07 %	4,68 %	-6,30 %
Cizí zdroje	70,01 %	69,79 %	77,28 %
Závazky	70,01 %	69,79 %	77,28 %
Dlouhodobé závazky	62,71 %	51,56 %	67,11 %
Krátkodobé závazky	7,29 %	18,24 %	10,18 %
Časové rozlišení	0,02 %	0,05 %	0,05 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výroční zpráva společnosti XYZ, s.r.o. z let 2018, 2019 a 2020)

Podle tabulky lze říct, že ve zkoumaných letech společnost financovala svou činnost převážně z cizích zdrojů, které v roce 2020 přesáhly 77 % z celkových pasiv. Tyto cizí zdroje tvořily pouze závazky, rezervy společnost nevytváří. Jednalo se o dlouhodobé závazky tvořící 67 % z celkové hodnoty pasiv a zbylých 10 % z celkové hodnoty pasiv, tvořily krátkodobé závazky. V případě dlouhodobých závazků se jednalo především o závazky k úvěrovým institucím. V daném roce také výsledek hospodaření z běžného účetního období společnosti dosahoval záporných hodnot.

Vlastní kapitál tvořil nejvyšší hodnotu v roce 2019, kdy přesáhl 30 % z celkové hodnoty pasiv. Za první zkoumané období, tedy rok 2018, byla hodnota téměř shodná s touto nejvyšší, oproti tomu „covidový“ rok už nebyl tak ucházející. Hodnota vlastního kapitálu v roce 2020 dosáhla pouhých 22 % z celkových pasiv.

2.2.2 Horizontální analýza dlouhodobého majetku

V tabulce č. 25 je zobrazena jak absolutní, tak relativní změna dlouhodobého majetku ve společnosti.

Tabulka 25: Horizontální analýza dlouhodobého majetku

POLOŽKY	Absolutní změna (v tis. Kč)		Relativní změna (v %)	
	2019/2018	2020/2019	2018/2019	2019/2020
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0,00 %	0,00 %
Dlouhodobý hmotný majetek	6 649	6 121	13,38 %	10,97 %
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0,00 %	0,00 %

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Výroční zpráva společnosti XYZ, s.r.o. z let 2018, 2019 a 2020)

Nejvyšší hodnota absolutní změny byla mezi lety 2018 a 2019, jednalo se o 6,6 mil. Kč. Co se týče relativní změny, hodnota v těchto letech činí něco přes 13 %.

2.3 Zhodnocení současného stavu směrníc

Po konzultaci s účetním oddělením bylo zjištěno, že v současné době společnost žádné vnitropodnikové směrnice nevede. Z provedených analýz vyplývá, že největší část z celkové hodnoty aktiv tvoří dlouhodobý majetek. Z tohoto důvodu považuje autorka za důležité, aby v dané společnosti existovala vnitropodniková směrnice právě pro dlouhodobý majetek. Tuto vnitropodnikovou směrnici o dlouhodobém majetku autorka vytvoří tak, aby jí firma mohla v budoucnost využít pro své účely účetnictví.

3 VLASTNÍ NÁVRH ŘEŠENÍ

Tato kapitola bakalářské práce bude věnovaná zpracování návrhového řešení vnitropodnikové směrnice zaměřené na dlouhodobý majetek. Vychází z analytické části, kdy bylo zjištěno, že největší část aktiv společnosti, tvoří právě dlouhodobý majetek, pro který společnost nemá vnitropodnikovou směrnici a po konzultaci s vedením společnosti je nutné jí vytvořit.

Tato vnitropodniková směrnice bude obsahovat rozdělení dlouhodobého majetku společnosti, způsoby jeho oceňování, vymezení záloh na jeho pořízení a jeho technické zhodnocení, dále pořízení a zařazení do užívání, jeho evidence a inventarizace. V poslední řadě odpisy a vyřazení dlouhodobého majetku.

LOGO SPOLEČNOSTI XYZ, s.r.o.

Identifikační údaje o společnosti XYZ, s.r.o. (název, sídlo, IČO)

VNITROPODNIKOVÁ SMĚRNICE
DLOUHODOBÝ MAJETEK

Vydáno dne:

Platnost od:

Platnost do:

Vypracováno:

Schváleno:

V ..... dne ..... Podpis .....

OBSAH VNITROPODNIKOVÉ SMĚRNICE

- I.** ÚVODNÍ USTANOVENÍ
- II.** VYMEZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- III.** POŘIZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- IV.** OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- V.** ZÁLOHY NA DLOUHODOBÝ MAJETEK
- VI.** EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- VII.** INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- VIII.** TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ, OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ
DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- IX.** ODPISY DLOUHODOBÉHO HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU
- X.** VYŘAZOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU
- XI.** ÚČTOVÁNÍ O DLOUHODOBÉM MAJETKU

I. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

- Vnitropodniková směrnice je vytvořena v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, vyhláškou č. 500/2002 Sb. a Českými účetními standardy (007, 013, 014) pro podnikatele.
- Dále vymezuje a upravuje náležitosti o průběhu majetku dlouhodobé spotřeby, tak aby došlo ke sjednocení postupu při nakládání s dlouhodobým majetkem společnosti XYZ, s.r.o.

II. VYMEZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

- Dle této směrnice se dlouhodobý majetek rozděluje na:
  - Dlouhodobý nehmotný majetek,
  - Drobný nehmotný majetek,
  - Dlouhodobý hmotný majetek,
  - Drobný hmotný majetek,
  - Dlouhodobý finanční majetek.

➤ DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK

- Za dlouhodobý nehmotný majetek je účetní jednotkou pokládán takový majetek, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok a zároveň jeho vstupní cena je vyšší než **60 000 Kč** bez DPH.
- V účtové osnově je zařazen v účtové skupině **01** a dále se dělí na syntetické účty:
  - 012** nehmotné výsledky výzkumu,
  - 013** software,
  - 014** ostatní ocenitelná práva,
  - 015** goodwill,
  - 016** emisní povolenky,
  - 017** preferenční limity,
  - 019** ostatní dlouhodobý nehmotný majetek.
- Do dlouhodobého nehmotného majetku společnosti nebude spadat znalecký posudek, průzkum trhu, plány rozvoje, návrhy propagačních a reklamních akcí.

➤ **Drobný nehmotný majetek**

- Za drobný nehmotný dlouhodobý majetek je považován takový majetek, jehož vstupní cena **nepřesáhla** výši 60 000 Kč bez DPH. Doba používání dlouhodobého majetku je delší než 1 rok a pořízení se uskutečnilo za úplatu, vkladem nebo darem.
- Tento majetek se při pořízení zaúčtuje rovnou do spotřeby na účet 518 – ostatní služby, přesněji na analytický účet **518.200** – Dlouhodobý drobný nehmotný majetek, a vede se jeho evidence.

➤ **DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK**

- Za dlouhodobý hmotný majetek je účetní jednotkou pokládán takový majetek, jehož doba použitelnosti je delší než 1 rok a zároveň jeho vstupní cena přesáhla **80 000 Kč** bez DPH.
- Výjimkou jsou pozemky a stavby, které se řadí vždy do dlouhodobého hmotného majetku bez ohledu na výši vstupní ceny či dobu použitelnosti.
- Dlouhodobý hmotný majetek – odepisovaný je zařazen v účtové osnově pod účtovou skupinou **02** a dále se dělí na syntetické účty:
  - 021** stavby,
  - 022** hmotné movité věci a jejich soubory,
  - 025** pěstitelské celky trvalých porostů,
  - 026** dospělá zvířata a jejich soubory,
  - 029** jiný dlouhodobý hmotný majetek.
- Dlouhodobý hmotný majetek – neodepisovaný je zařazen v účtové osnově pod účtovou skupinou **03** a dále se dělí na syntetické účty:
  - 031** pozemky,
  - 032** umělecká díla a sbírky.

➤ **Drobný hmotný majetek**

- Za drobný dlouhodobý hmotný majetek je považován takový majetek, jehož vstupní cena **nepřesáhla** hranici pro zařazení, tzn. interval od 20 000 Kč bez DPH (včetně) do výše 80 000 Kč bez DPH včetně. Doba použitelnosti je delší než 1 rok.

- Tento majetek se při pořízení zaúčtuje rovnou do spotřeby na účet 501 – spotřeba materiálu, přesněji na analytický účet **501.200** – Dlouhodobý drobný hmotný majetek, a vede se jeho evidence.
- V případě, že ocenění dlouhodobého hmotného majetku je nižší než 20 000 Kč bez DPH, rovněž je účtován do spotřeby, ale na analytický účet **501.100** – spotřeba materiálu.

➤ **DLOUHODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK**

- Do dlouhodobého finančního majetku účetní jednotka řadí majetek, který byl pořízen za účelem získání vlivu jiné společnosti nebo uložení volných prostředků a majetek pořízený s úmyslem držení déle než 1 rok, a to bez ohledu na jeho výši ocenění.
- V účtové osnově je zařazen v účtové skupině **06** a dále se dělí na syntetické účty:
  - 061** podíly – ovládaná nebo ovládající osoba,
  - 062** podíly podstatný vliv,
  - 063** ostatní dlouhodobé cenné papíry,
  - 065** dluhové cenné papíry a podíly,
  - 066** zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládací osoba,
  - 067** ostatní zápůjčky a úvěry,
  - 068** zápůjčky a úvěry – podstatný vliv
  - 069** jiný dlouhodobý finanční majetek

III. POŘÍZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

➤ **Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek**

- Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek je pořizován:
  - koupí (za hotové, na splátky či na úvěr),
  - vytvořením vlastní činností,
  - bezúplatným nabytím (darováním a zděděním),
  - vkladem přijatým od jiné osoby,
  - přecházením z osobního užívání do podnikání.

- Účtování o pořízení dlouhodobého majetku koupí je prováděno prostřednictvím pomocných účtů **041** – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku a **042** – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku.
- Tyto účty zahrnují vstupní cenu majetku a vedlejší pořizovací náklady.

Účtování o pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Pořízení majetku koupí		
- v hotovosti	04x	211
- pomocí faktury	04x	321
Vytvoření vlastní činností	04x	587, 588
Bezúplatné nabytí – dar	04x	413
Vklad jiné osoby	04x	353
Převod z osobního vlastnictví	04x	491

Účtování o zařazení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku do užívání:

Zařazení dlouhodobého nehmotného majetku	01x	041
Zařazení dlouhodobého hmotného majetku	02x, 03x	042

➤ Dlouhodobý finanční majetek

- Pořízení dlouhodobého finančního majetku se uskutečňuje:
  - koupí (v hotovosti, smlouva),
  - darem nebo jiným bezúplatným převodem,
  - vkladem od jiné osoby,
  - poskytnutím zápůjčky,
  - převodem finančních prostředků na dlouhodobé vklady.
- Účetní jednotka účtuje o pořízení dlouhodobého finančního majetku přímo na účty účtové skupiny **06** – Dlouhodobý finanční majetek, za předpokladu, že při pořízení nevznikají náklady s tímto pořízením související.
- U některých složek dlouhodobého finančního majetku se vedou analytické účty, jde o zálohy a závdavky, zápůjčky a úvěry podle jednotlivých dlužníků.

Účtování o pořízení dlouhodobého finančního majetku:

Nákup dlouhodobého finančního majetku	043	321
Vklad do jiné obchodní společnosti	043	367

Účtování o zařazení dlouhodobého finančního majetku do užívání:

Zařazení dlouhodobého finančního majetku	06x	043
---	-----	-----

IV. OCEŇOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

➤ Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek

- Dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je účetní jednotkou oceňován:
  - **Pořizovací cenou** – v případě pořízení koupí či nabytím vlastnických práv,
  - **Vlastními náklady** – u majetku, který byl vytvořen vlastní činností,
  - **Reprodukční pořizovací cenou** – majetek nabyt bezúplatně.

POŘIZOVACÍ CENA

- Účetní jednotkou používaná pro oceňování určitého majetku, zejména jde-li o majetek pořízen nákupem.
- Rozumí se jí cena pořízení majetku a náklady s jeho pořízením související, tzn. že pořizovací cena se rovná součtu ceny pořízení a vedlejších pořizovacích nákladů. Náklady se mohou lišit dle konkrétního pořizovaného majetku, jelikož nejsou taxativně vymezeny.
- Vedlejší náklady podle vyhlášky 500/2002 Sb. § 47 jsou:
  - clo,
  - montáž,
  - náklady na dopravu,
  - zabezpečovací práce,
  - správní poplatky,
  - licence a patenty,
  - zprostředkovatelské služby,
  - průzkumné a projektové práce.

VLASTNÍ NÁKLADY

- Jsou používané účetní jednotkou pro oceňování majetku pořízeného vlastní činností.
- Do této ceny jsou zahrnuté přímé náklady vynaložené na výrobu nebo jinou činnost a nepřímé náklady, které se k výrobě nebo jiné činnosti vymezené v souladu s účetními metodami vztahují.
- Do přímých nákladů se zahrnuje pořizovací cena materiálu a jiných spotřebovaných výkonů a další náklady, které vzniknou v přímé souvislosti s danou výrobou nebo jinou činností.

REPRODUKČNÍ POŘIZOVACÍ CENA

- Účetní jednotkou je aplikovaná v případě, že byl dlouhodobý majetek pořízen bezúplatně, tzn. darem či dědictvím.
- Rozumí se jí cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje.

➤ **Dlouhodobý finanční majetek**

- V případě dlouhodobého finančního majetku je účetní jednotkou oceněn pořizovací cenou.
- Ta se skládá ze vstupní ceny finančního majetku a vedlejších pořizovacích nákladů související přímo s pořízením daného finančního majetku.
- Mohou jimi být provize makléřům, různé poplatky burzám, poradcům či právníkům.
- Ovšem do pořizovací ceny **nelze** zahrnout náklady spojené s držbou či úroky z úvěrů na pořízení finančního majetku.
- Účetní jednotka ke konci rozvahového dne oceňuje vybrané druhy finančního majetku těmito způsoby:
  - **podíly s rozhodujícím a podstatným vlivem** – v pořizovací ceně nebo se ocení ekvivalencí (každoroční úprava hodnoty podle míry účasti podniku na vlastním kapitálu společnosti, do které naše účetní jednotka investovala),
  - **ostatní podíly** – ocení se reálnou hodnotou (tržní hodnota daného cenného papíru či klasifikovaný odhad)
  - **dluhové cenné papíry držené do splatnosti** – neoceňují se reálnou hodnotou, jelikož se jistina nemění, je zde důležité rozlišovat cenný papír s diskontem nebo dluhový cenný papír s úrokovou sazbou.

V. ZÁLOHY NA DLOUHODOBÝ MAJETEK

- Účetní jednotka o poskytnutých zálohách na dlouhodobý majetek účtuje na samostatné účtové skupině **05** – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek.
- Přesněji se účtuje na syntetické účty:
  - 051** poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek,
  - 052** poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek,
  - 053** poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek.

Účtování o poskytnuté záloze na dlouhodobý majetek:

Poskytnutá záloha na dlouhodobý majetek	05x	221
Faktura od dodavatele na poskytnutou zálohu	04x	321
Zaúčtování poskytnuté zálohy	321	05x

VI. EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU

- Účetní jednotka pro evidenci dlouhodobého majetku využívá účetní program Pohoda, kde je dlouhodobý majetek konkrétně veden v agendě Majetek.
- Evidence, popřípadě inventární karta se skládá se základních informací o dlouhodobém majetku, těmi jsou:
  - pořadové číslo karty,
  - inventární číslo majetku,
  - syntetický a analytický účet,
  - název majetku,
  - vstupní cena,
  - zvýšenou vstupní cenu / zůstatkovou cenu o technické zhodnocení, modernizaci či rekonstrukci,
  - způsob a datum pořízení,
  - odpisová skupina,
  - odpisové sazby/koefficient,
  - doba a rok odpisování,
  - roční daňový odpis,

- účetní odpis,
- výše zůstatkové ceny,
- způsob a datum vyřazení.
- Evidence je vedena pouze prostřednictvím účetního programu Pohoda.

VII. INVENTARIZACE DLOUHODOBÉHO MAJETKU

- Účetní jednotka inventarizaci provádí dle § 28 až § 30 zákona č. 563/1992 Sb., o účetnictví a prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb.
- Prvním krokem účetní jednotky je zvolení inventární komise odpovědné za provedení inventarizace, která má minimálně dva členy, kteří byli jmenováni aspoň 14 dní předem.
- Výstupem z inventarizace je tzv. inventurní soupis do kterého inventární komise zapisuje stavy majetku a ty jsou poté srovnávány se stavy účetními. Pokud vzniknou rozdíly, musí být doloženy a následně vypořádány.
- **Inventurní soupis je průkazným účetním záznamem, který musí obsahovat:**
  - jednoznačné určení inventarizovaného majetku,
  - podpisové záznamy,
  - způsob zjištění skutečných stavů,
  - ocenění majetku k rozvahovému dni / ke dni ukončení inventury,
  - okamžik zahájení a ukončení inventarizace,
  - rozhodný den inventury (byl-li účetní jednotkou stanoven),
  - okamžik, k němuž je sestavena účetní závěrka společnosti.
- Účetní jednotka provádí:
  - inventuru **fyzickou** (v případě dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku)
    - lze vizuálně zjistit jeho existenci – vážením, fyzickým přepočítáním apod.
  - inventuru **dokladovou** (v případě dlouhodobého finančního majetku)
    - nelze vizuálně zjistit jeho existenci.

- Při porovnání inventarizace (skutečný stav) a účetního stavu mohou nastat následující skutečnosti:
  - skutečný stav je větší – jedná se o **PŘEBYTEK**,
  - skutečný stav je nižší – jedná se o **MANKO**¹,
  - stavy se **shodují**.
- Účetní jednotka provádí:
  - **Řádnou** inventuru
    - periodickou a průběžnou
  - **Mimořádnou** inventuru
    - při namátkové kontrole či mimořádných událostech.

VIII. TECHNICKÉ ZHODNOCENÍ, OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

- Technickým zhodnocením je považován takový zásah do majetku, které změní účel jeho využitelnosti či rozšíří jeho vybavení.

➤ **Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku**

- V případě technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku pořízeného a zařazeného do užívání **do 1. 1. 2021**, se vychází z § 32a zákona č. 586/1992 Sb. v tehdejší znění (dále jen „starý zákon“).
- Na technické zhodnocení majetku zařazené **od 1. 1. 2021** provedené na dlouhodobém nehmotném majetku zařazeném dle starého zákona musí přesáhnout v úhrnu hodnotu 60 000 Kč za zdaňovací období. Hodnota majetku je vždy zvýšená tímto technickým zhodnocením.
- Pokud dlouhodobý nehmotný majetek nepřesáhne stanovenou hranici 60 000 Kč za zdaňovací období, výdaj bude účtován na analytický účet **518.200** – Dlouhodobý drobný nehmotný majetek.

---

¹ Účtování o zjištění manka je součástí kapitoly X. Vyřazení dlouhodobého majetku.

- Účetní jednotka o technickém zhodnocení majetku pořízeném a zařazeném do užívání **od 1. 1. 2021** už nadále neúčtuje. To znamená, že veškeré výdaje, které byly dříve považovány jako technické zhodnocení se zaúčtují na analytický účet **518.201** – Ostatní náklady na dlouhodobý nehmotný majetek.

➤ **Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku**

- V případě technického zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku se vychází ze zákona o daních z příjmů v § 33. Za technické zhodnocení je brán výdaj, který přesáhne v úhrnu hodnotu 80 000 Kč za zdaňovací období. Technické zhodnocení zvyšuje hodnotu majetku.
- Jako technické zhodnocení je účetní jednotkou chápán výdaj na dokončené přístavby, nástavby či úpravy. Zahrnuje se zde také modernizace a rekonstrukce.
- **Modernizace** znamená rozšíření vybavenosti majetku či jeho použitelnosti.
- **Rekonstrukcí** se rozumí zásah do majetku, s kterým je spojená změna jeho účelu či technických parametrů.
- Pokud hodnota výdaje na technické zhodnocení je nižší než 80 000 Kč, účtuje se přímo do spotřeby, bude se tedy tento výdaj na technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku účtovat na analytický účet **501.200** – Dlouhodobý drobný hmotný majetek.

➤ **Opravy a údržba**

- Opravami se rozumí odstranění částečného jakéhokoliv fyzického opotřebení majetku či poškození majetku do předchozího či provozuschopného stavu.
- Udržováním se rozumí zpomalení jakéhokoliv fyzického opotřebení majetku, předchází jeho následkům a účetní jednotka tímto odstraňuje tímto drobné závady.
- Tyto činnosti se účtují na syntetický účet **511** – Opravy a udržování.

IX. ODPISY DLOUHODOBÉHO MAJETKU

- Používají se u dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, kterým vyjadřují jeho opotřebení.
- V případě **účetních odpisů** u dlouhodobého hmotného majetku se tyto odpisy nerovnají odpisům daňovým, kdežto u dlouhodobého nehmotného majetku se odpisy účetní rovnají těm daňovým.
- Odpisy budou stanoveny s přesností na celé měsíce, první odpis majetku bude počítán za měsíc následující po zařazení, v případě smluv, které jsou na dobu určitou, je možno odpisy stanovit s přesností na dny. Odpisy se budou zaokrouhlovat na celé koruny nahoru a odepisování bude probíhat bez přerušení.
- V případě **preferenčních limitů** lze účetně odepisovat podle času či výkonů.
- Ty **povolenky na emise a preferenční limity**, které nelze odepisovat podle času nebo výkonů, se odepisovat nebudou.
  - V případě odepisování povolenek na emise a preferenčních limitů (z pohledu zákona o daních z příjmů) se použije **§ 24 odst. 2 písm. v) bod 2.**
  - Účetní odpisy jsou daňovým nákladem jen v případech, kdy byl tento majetek nabyt úplatně.
  - V případech účtování o bezúplatném nabytí však nebudou účetní odpisy produkčních kvót daňovým nákladem.
- Během účetního období se postupy odepisování nesmí změnit. Použité způsoby jednoho účetního období mohou být změněny v účetnictví a v účetní závěrce až v následujícím účetním období.

➤ DAŇOVÉ ODPISY

DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

- Při zařazení majetku, je majetek zařazen do příslušné odpisové skupiny, která je definovaná v Příloze č. 1 zákona č. 586/1992 Sb. Poté je zjištěná doba odpisování daného majetku.

DOBA ODEPISOVÁNÍ	POČET LET ODEPISOVÁNÍ
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

- Stanovené způsoby odepisování:
  - rovnoměrně – stavby a budovy,
  - zrychleně – ostatní dlouhodobý hmotný majetek.

- ROVNOMĚRNÉ ODPISY -

- jsou upraveny § 31 zákona č. 586/1992 Sb., kterým je stanovena roční odpisová sazba, tuto sazbu účetní jednotka aplikuje při výpočtu odpisu.

Vzorec výpočtu:

$$O = \text{vstupní cena} * \frac{\text{odpisová sazba}}{100}$$

Kde **O** – znamená odpis.

- Pokud v průběhu odepisování dojde k technickému zhodnocení, které přesáhne stanovenou hranici 80 000 Kč, vstoupí do vstupní ceny majetku.
- V tomto případě bude do vzorce pro výpočet následujících odpisů dosazena vstupní cena navýšená o toto technické zhodnocení a sazba pro zvýšenou vstupní cenu.

- Účetní jednotka může zvýšit v **prvním** roce odpisování o **10 %** a to v případě majetku, u kterého jsme prvním odpisovatelem hmotného majetku, který je zaříděný v odpisových skupinách 1 až 3 dle § 31 zákona č. 586/1992 Sb., ZDP.

- ZRYCHLENÉ ODPISY -

- jsou upraveny § 32 zákona č. 586/1992 Sb., kterým je stanovena roční odpisová sazba, tuto sazbu účetní jednotka aplikuje při výpočtu odpisu.

Vzorec výpočtu 1. roku odepisování:

$$O = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient v prvním roce}}$$

Kde **O** – znamená odpis.

Vzorec výpočtu **dalších let** odepisování:

$$O = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient v dalších letech} - nz}$$

Kde **O** – znamená odpis,

Kde **nz** – znamená počet let, po který byl majetek již odepisován.

- Pokud v průběhu odepisování dojde k technickému zhodnocení, které přesáhne stanovenou hranici 80 000 Kč, vstoupí do zůstatkové ceny majetku.
- V tomto případě bude do vzorce pro výpočet následujících odpisů dosazena zůstatková cena navýšená o toto technické zhodnocení a sazba pro zvýšenou zůstatkovou cenu.
- Účetní jednotka může zvýšit v **prvním** roce odpisování o **10 %** a to v případě majetku, u kterého jsme prvním odpisovatelem hmotného majetku, který je zaříděný v odpisových skupinách 1 až 3 dle § 32 zákona č. 586/1992 Sb., ZDP.

Vzorec výpočtu ročního odpisu v případě provedení **technického zhodnocení** při zrychleném odepisování:

$$O = \frac{2 * \text{zvýšená zůstatková cena}}{\text{koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu} - nz}$$

Kde **O** – znamená odpis,

Kde **nz** – znamená počet let, po které již bylo ze zvýšené zůstatkové ceny odepisováno.

DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK

- Z důvodu, že došlo ke změně legislativy, která vešla v účinnost **od 1. 1. 2021**, účetní jednotka může dlouhodobý nehmotný majetek, který byl pořízen po tomto datu, odepisovat pouze prostřednictvím **účetních odpisů**, daňové odpisy byly pro tento případ zcela zrušeny.
- V případě dlouhodobého nehmotného majetku pořízeného **před 1. 1. 2021**, účetní jednotka bude vycházet z metod, které využívala před změnou legislativy, tzn. vycházet z § 32a (ZDP).

➤ **ÚČETNÍ ODPISY**

- Účetní odpisy vyjadřují skutečné opotřebení majetku, jsou účetní jednotkou zachyceny v účetnictví interním dokladem. Jelikož účetní legislativa nedefinuje konkrétní metody či vzorce výpočtu odpisů, účetní jednotka si zvolila **časovou metodu**, která zajistí postupné snižování hodnoty majetku podle jeho použití, vytvoří si svůj odpisový plán.
- Časová metoda se skládá z rovnoměrných a zrychlených odpisů, jako tomu bylo u odpisů daňových.

DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK

- V případě účetních odpisů dlouhodobého hmotného majetku je doba odepisování stejná jako u odpisu daňových.
  - stavby a budovy – jsou odepisované rovnoměrně,
  - ostatní dlouhodobý hmotný majetek je odepisován zrychleně.

- ROVNOMĚRNÉ ÚČETNÍ ODPISY -

Vzorec výpočtu:

$$O = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{doba odepisování}}$$

Kde **O** – znamená odpis.

- ZRYCHLENÉ ÚČETNÍ ODPISY -

Vzorec výpočtu:

$$O = \frac{2 \times \text{vstupní cena} * (\text{doba odepisování} + 1 - i)}{\text{doba odepisování} * (\text{doba odepisování} + 1)}$$

Kde **O** – znamená odpis,

Kde **i** – znamená rok odepisování.

DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK

- Účetní odpisy v případě dlouhodobého nehmotného majetku bude účetní jednotka vypočteny dvěma způsoby, a to ne:
  - dobu určitou,
  - dobu neurčitou.
- Způsob na **dobu určitou** bude využíván u majetku, který má dobu užívání stanovenou ve smlouvě.
- Pro majetek, který nemá dobu užívání uvedenou ve smlouvě, se bude využívat způsob **na dobu neurčitou**.

ODEPISOVÁNÍ NA DOBU URČITOU

Vzorec výpočtu:

$$O = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{životnost v měsících}}$$

Kde **O** – znamená odpis.

ODEPISOVÁNÍ NA DOBU NEURČITOU

- Pokud není u daného nehmotného majetku stanovena doba použitelnosti ve smlouvě, bude odepisován podle následujících bodů:

MAJETEK, KTERÝ JE ODEPISOVÁN	DOBA ODEPISOVÁNÍ
audiovizuální díla	12 měsíců
software a nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	18 měsíců
ostatní nehmotný majetek	36 měsíců

- Pokud, skutečné možné využití neodpovídá těmto bodům, bude účetní jednotka postupovat podle vytvořeného individuálního odpisového plánu. Se vzorcem na následující straně.

Vzorec výpočtu:

$$O = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{životnost}}$$

Kde **O** – znamená odpis.

Účtování odepisování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Odpis dlouhodobého hmotného majetku	551	08x
Odpis dlouhodobého nehmotného majetku	551	07x

X. VYŘAZENÍ DLOUHODOBÉHO MAJETKU

- Pro účetní jednotku jsou důvody pro vyřazení dlouhodobého majetku z evidence různé.
- Vyřazování účetní jednotka provádí prostřednictvím účetního programu Pohoda, v agendě Majetek, případně v agendě Interní doklady.
- Vyřazení dlouhodobého majetku probíhá na základě protokolu o vyřazení, a to ve vstupní ceně tohoto majetku. S protokolem o vyřazení je vždy spojeno i potvrzení o likvidaci či jiný způsob vyřazení, který musí být k protokolu vždy přiřazen.
- Účetní jednotka může dlouhodobý majetek vyřadit z evidence následujícími způsoby:
  - prodejem,
  - likvidací,
  - bezúplatným převodem – darem,
  - v důsledku škody či manka na dlouhodobém majetku.
- Účetní jednotka stanoví osobu odpovědnou za vyřazení, touto odpovědnou osobou rozhodující o vyřazení z používání je statutární orgán či osoba pověřená tímto statutárním orgánem. Tato osoba stanoví nejméně 2člennou komisi, která určí způsob vyřazení majetku z používání.
- Již zcela odepsaný majetek, který účetní jednotka stále používá – nebude z účetnictví vyřazován.

Vyřazení plně odepsaného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Vyřazení dlouhodobého nehmotného majetku	07x	01x
Vyřazení dlouhodobého hmotného majetku	08x	02x

Vyřazení částečně odepsaného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku:

Prodej		
– odpis zůstatkové ceny	541	07x, 08x
– vystavená faktura	311	641
– DPH	311	343
Likvidace		
– odpis	551	07x, 08x
Darování		
– odpis zůstatkové ceny	543	07x, 08x
– DPH	543	343
počítá se ze zůstatkové ceny a část hodnoty daru se může použít jako odečitatelná položka		
Manko/Škoda		
– odpis zůstatkové ceny	549	07x, 08x
a) předepsání manka zaměstnanci	335	648
úhrada manka z bankovního účtu	221	335
úhrada manka v hotovosti	211	335
úhrada manka srážkou ze mzdy	331	335
b) oznámení pojišťovně	378	648
náhrada od pojišťovny	221	378

Vyřazení dlouhodobého finančního majetku:

Prodej	221, 211	661
Vyřazení	561	06x

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá problematikou vnitropodnikových směrnic, přesněji s cílem na vnitropodnikovou směrnici zaměřenou na dlouhodobý majetek společnosti.

Vnitropodnikové směrnice by měly tvořit důležitou součást vnitřního prostředí každé společnosti, jelikož díky nim se zabezpečí jednotné postupy v účetnictví a předejde se možnému následnému pochybení. Důležité je vytvořit směrnice tak, aby byly aktuální a dle právních předpisů.

Důvodem zaměření se na dlouhodobý majetek bylo zjištění v Analytické části práce. Aktiva společnosti tvoří především dlouhodobý majetek, a jelikož společnost nemá vytvořenou vnitropodnikovou směrnici zaměřenou právě na dlouhodobý majetek, tudíž bylo vhodné ji vytvořit.

V teoretické části práce byly autorkou nastíněny důležité body jednající se vnitropodnikových směrnic a dlouhodobého majetku. V případě vnitropodnikových směrnic se jednalo o jejich důležitost, z jaké legislativy vycházejí, jaké mají formy a co tvoří jejich obsah. Druhá část je věnována dlouhodobému majetku, jeho vymezení, možnosti pořízení, způsoby oceňování, odpisy majetku, evidence a inventarizace, technické zhodnocení, a nakonec vyřazení dlouhodobého majetku.

Analytická část je věnována představení společnosti. V první části je popsán předmět podnikání, zařídění společnosti podle velikosti a organizační struktura. Druhá část obsahuje vypracovanou finanční analýzu na základě účetních výkazu, které poskytla společnost. Pro finanční analýzu byla použita vertikální analýza rozvahy a ze zjištění následná horizontální analýza dlouhodobého majetku. Výsledek z analýz sloužil pro tvorbu samotné vnitropodnikové směrnice zaměřené na dlouhodobý majetek a následného zhodnocení vnitropodnikových směrnic ve společnosti.

Praktická část je návrhem vnitropodnikové směrnice zaměřené na dlouhodobý majetek společnosti. Při její tvorbě bylo vycházeno z požadavků a potřeb, které společnost měla. Směrnice byla vytvořena podle platných právních předpisů, aby byla využitelná v praxi a zamezila vzniku případných nejasností s manipulací s dlouhodobým majetkem. Autor považuje tímto cíl splněn.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- (1) KOVALÍKOVÁ, Hana. *Vnitřní směrnice pro podnikatele*. 14. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-141-3.
- (2) HAKALOVÁ, Jana. *Účetnictví podnikatelských subjektů I*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2012. ISBN 978-80-248-2905-0.
- (3) LOUŠA, František. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 7. vydání. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-2710-797-1.
- (4) SOTONA, Milan. *Vnitropodnikové směrnice účetnictví*. 2005. Brno: CP Books, 2005. ISBN 80-251-0173-8.
- (5) CHALUPA, Rostislav. *Abeceda účetnictví pro podnikatele ...* 18. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-250-2.
- (6) RYNEŠ, Petr. *Podvojně účetnictví a účetní závěrka*. 21. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2021. ISBN 978-80-7554-303-5.
- (7) PRUDKÝ, Pavel a Milan LOŠŤÁK. *Hmotný a nehmotný majetek v praxi*. 16. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2015. ISBN 978-80-7263-932-8.
- (8) SKÁLOVÁ, Jana. *Podvojně účetnictví 2022*. Praha: Grada Publishing a.s., 2022. ISBN 978-80-271-3595-0.
- (9) HAUZAROVÁ, Michaela. *Vnitropodnikové směrnice*. Wolters Kluwer ČR, a.s. [online]. 2018 [cit. 2021-12-21]. ISSN 2533-4484.
Dostupné z: <https://www.dauc.cz/clanky/3256/vnitropodnikove-smernice>
- (10) Meritum Účetnictví podnikatelů 2021. 18. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021. ISBN 978-80-7676-040-0.
- (11) Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
- (12) Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- (13) Zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony
- (14) Účet – 069, 2022. *MáDáti* [online]. Ostrava: Sagit [cit. 2022-03-31]. Dostupné z: https://www.madati.cz/info/delfinuctytxt.asp?cd=217&typ=r&levelid=U_069.HTM
- (15) Změny v hmotném a nehmotném majetku v roce 2021, 2021. RSM [online]. Legal - RSM CZ a.s., RSM Technology CZ [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://rsm.cz/blog/novinky/dane/zmeny-v-hmotnem-a-nehmotnem-majetku-v-2021/>

- (16) Metodika závěrečné práce. *Lorenc.info* [online]. Praha [cit. 2022-05-06]. Dostupné z: <https://lorenc.info/zaverecne-prace/metodika.htm>
- (17) Dlouhodobý nehmotný majetek: 1. část, 2020. *Portál POHODA.cz* [online]. [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/dlouhodoby-nehmotny-majetek---1-cast/>
- (18) Dlouhodobý hmotný majetek v účetnictví a daních, 2018. *Portál POHODA.cz* [online]. [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/dlouhodoby-hmotny-majetek-v-ucetnictvi-a-danich/>
- (19) Dlouhodobý finanční majetek. *Uctovani.net* [online]. 2021 [cit. 2021-12-26]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Dlouhodoby-financni-majetek-uctovani-predkontace&idc=64>

SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Organizační struktura	49
--	----

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1: Legislativa pro tvorbu vnitropodnikových směrnic	14
Tabulka 2: Položky zahrnuté do dlouhodobého nehmotného majetku (01).....	18
Tabulka 3: Položky zahrnuté do dlouhodobého hmotného majetku – odepisovaného (02)	21
Tabulka 4: Položky zahrnuté do dlouhodobého hmotného majetku – neodepisovaného (03).	23
Tabulka 5: Položky zahrnuté do dlouhodobého finančního majetku (06)	24
Tabulka 6: Účtování vkladu u tichého společníka	25
Tabulka 7: Případy účtování pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	26
Tabulka 8: Případy účtování o technickém zhodnocení DHM	28
Tabulka 9: Účtování poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek (u plátce DPH).....	29
Tabulka 10: Oceňování dlouhodobého finančního majetku	32
Tabulka 11: Účtování odpisů dlouhodobého majetku.....	35
Tabulka 12: Odpisové skupiny	37
Tabulka 13: Roční odpisové sazby pro rovnoměrné odpisování	38
Tabulka 14: Koeficienty pro zrychlené odpisování majetku	40
Tabulka 16: Účetní operace při vyřazení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku ...	42
Tabulka 17: Účetní operace při vyřazení DHM neodepisovaného	43
Tabulka 18: Účetní případ v případě vyřazení nedokončeného DHM a DNM	43
Tabulka 19: Účtování vyřazení DFM.....	44
Tabulka 20: Účetní příklad nákupu dluhopisu	44
Tabulka 21: Účtování inventarizačních rozdílů – manka a škody	46
Tabulka 22: Kategorizace účetních jednotek	48
Tabulka 23: Přehled aktiv a pasiv za sledované období v tis. Kč	50
Tabulka 24: Vertikální analýza aktiv	51
Tabulka 25: Vertikální analýza pasiv	52

Tabulka 26: Horizontální analýza dlouhodobého majetku	53
---	----

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

ZoÚ	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
ZDP	Zákon o dani z příjmu
ČÚS	České účetní standardy
DM	Dlouhodobý majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
BOM	Back Office Manager